

Ajalooteadvus eelmise sajandi olulisematest sündmustest Ida-Euroopa aladel

aprill-mai 2009.a.

SAAR POLL, september 2009.a.

Projekti eesmärk

Selgitada välja, kuidas avalik arvamus hindab möödunud sajandi olulisemaid sündmusi, mis leidsid aset endise Nõukogude Liidu territooriumil. See on väga oluline uuring, sest esmakordselt osutub võimalikuks teada saada, kuidas erinevate riikide elanikkond suhtub kunagistesse olulistesse sündmustesse tänapäeval. Antud uuringu tulemused on olulised mõistmaks ajalooteadvuse praegust seisundit, selle hinnanguid minevikule. Ajalooteadvuse uuringul on kahtlemata suur poliitiline mõju, sest viimase paarikümne aasta jooksul on ajaloolased ja poliitikud põhjapanevalt hinnanud möödunud sündmuste olulisust-mitteolulisust. Käesolev uuring puudutab hinnanguid valitud minevikusündmustele ning isikutele. Sündmuste ja isikute valik on kindlasti subjektiivne, kuid siiski on valikuid tehes püütud olla tasakaalustatud. See tähendab valikute tegemisel poliitilist neutraalsust.

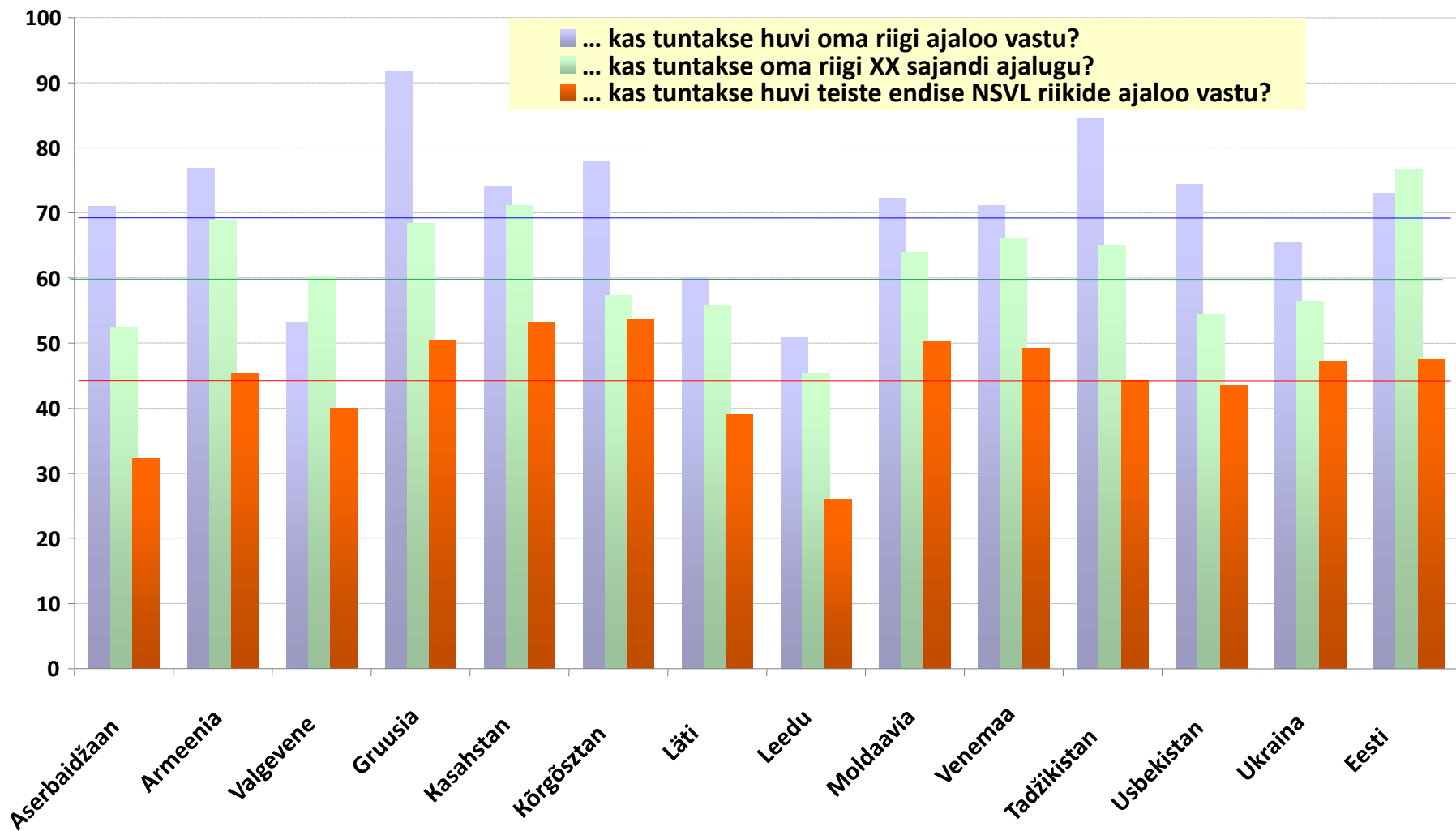
Uuringusse lülitati nii üldküsimused, millele vastasid kõikide riikide elanikud ja spetsiifilised küsimused, mis puudutasid ainult uuringus osaleva riigi tema ajaloosündmusi ja tähtsikke. Sellest uuringust võttis osa 14 kunagist Nõukogude Liidu vabariiki. Ainsana ei osalenud selles uuringus Turkmeenia.

Osalejad riigid

Jrk.nr.	Riik	Küsitlusperiood, 2009.a.	Valimi suurus (küsitletud)
1	Azerbaidžaan	23.04-06.05	1000
2	Armeenia	20.04-30.04	1082
3	Valgevene	29.04-12.05	1105
4	Gruusia	01.05-08.05	1200
5	Kasahstan	20.04-28.04	1091
6	Kõrgõzstan	06.05-10.05	1000
7	Läti	14.04-22.04	1062
8	Leedu	20.04-28.04	1053
9	Moldaavia	07.05-16.05	1189
10	Venemaa	25.04-26.04	1600
11	Tadžikistan	02.05-11.05	1000
12	Uzbekistan	12.05-19.05	1000
13	Ukraina	25.04-05.05	2079
14	Eesti	27.04-08.05	1037
KOKKU			16498

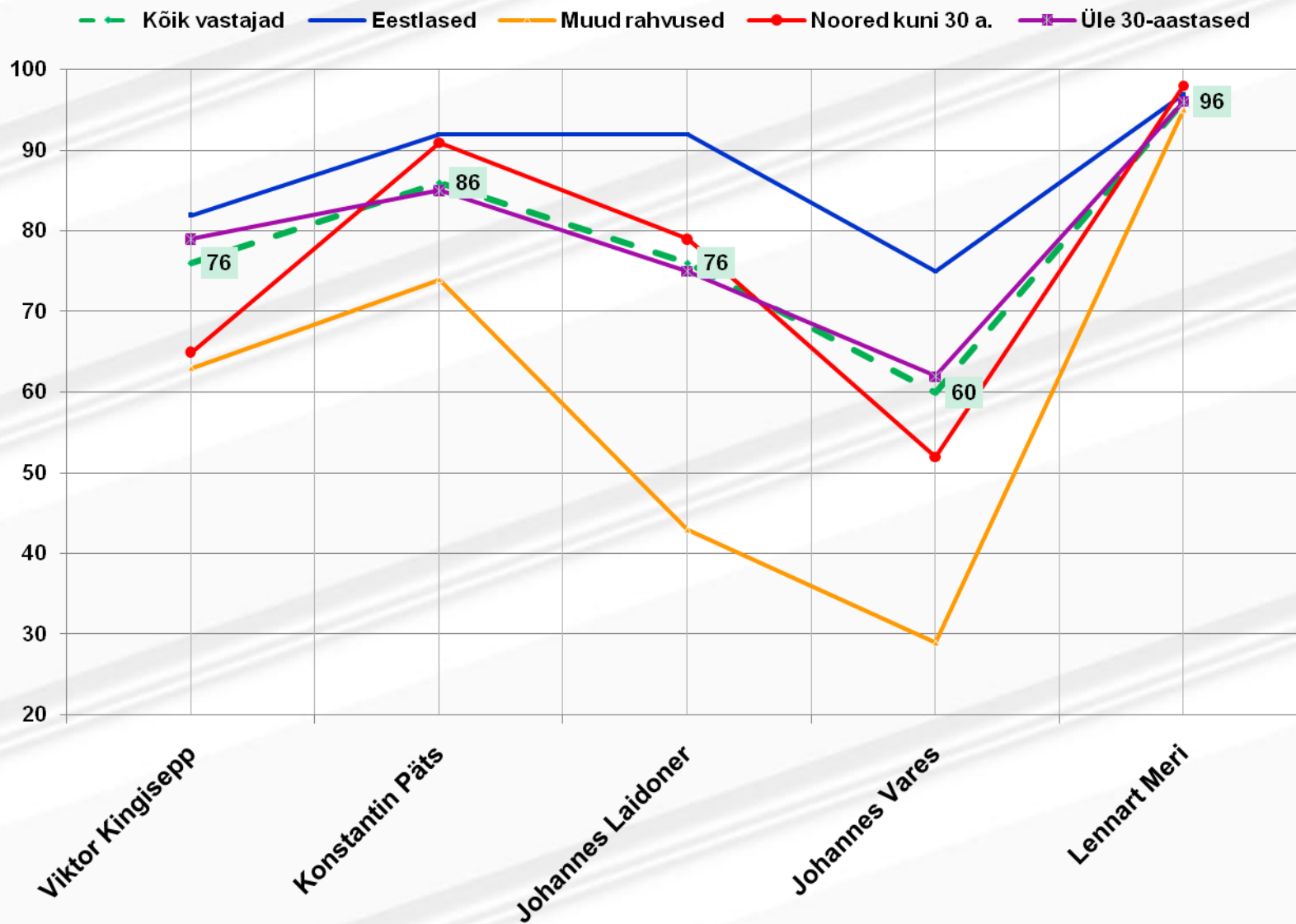
PÕHITULEMUSED

Huvi ajaloo vastu

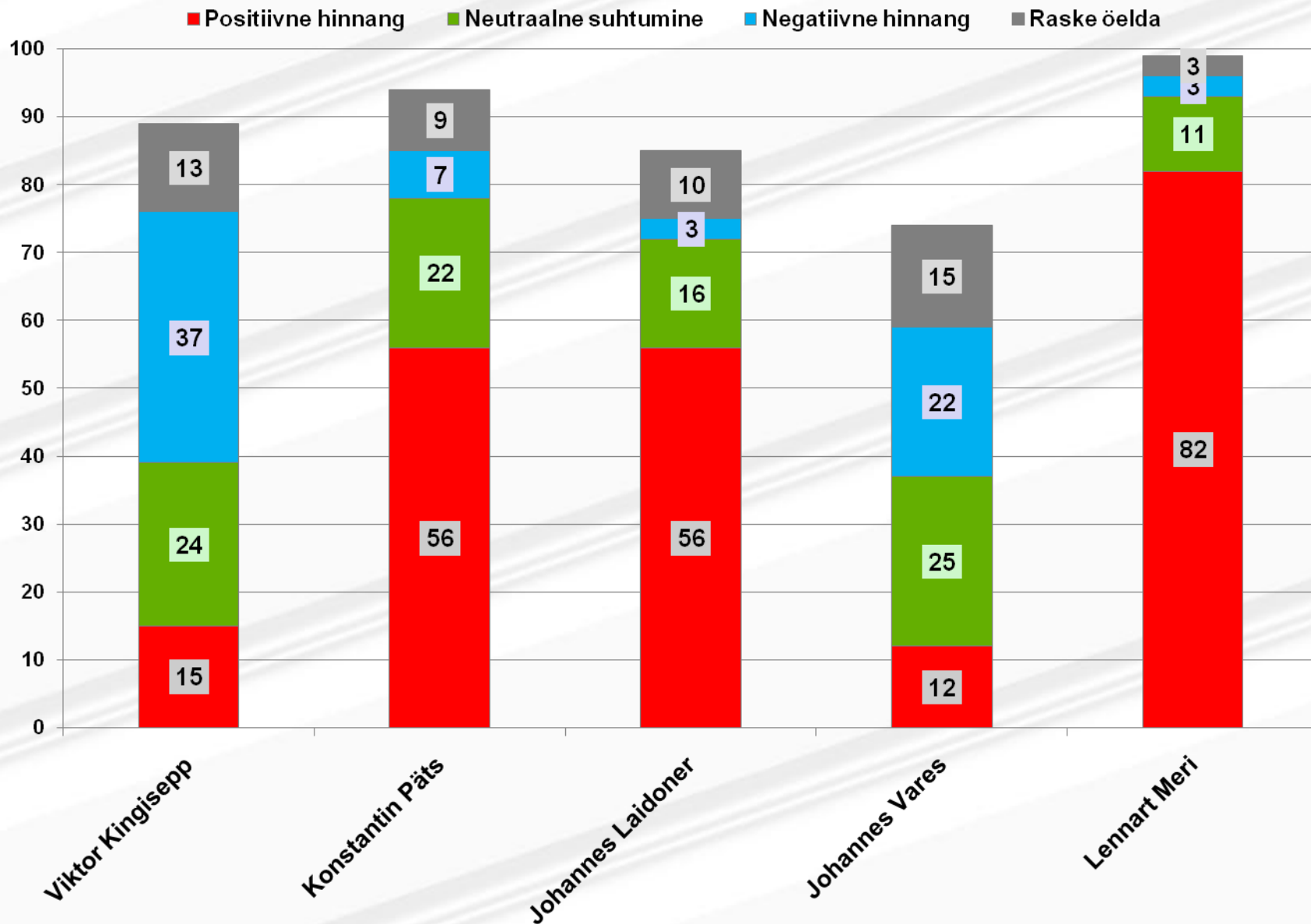


Elanikkonna suhtumine Eesti ajaloolistesse isikutesse

Informeeritus Eesti ajaloolistest isikutest Protsent Eesti elanikest, kes on "teadlikud" antud isikutest, %

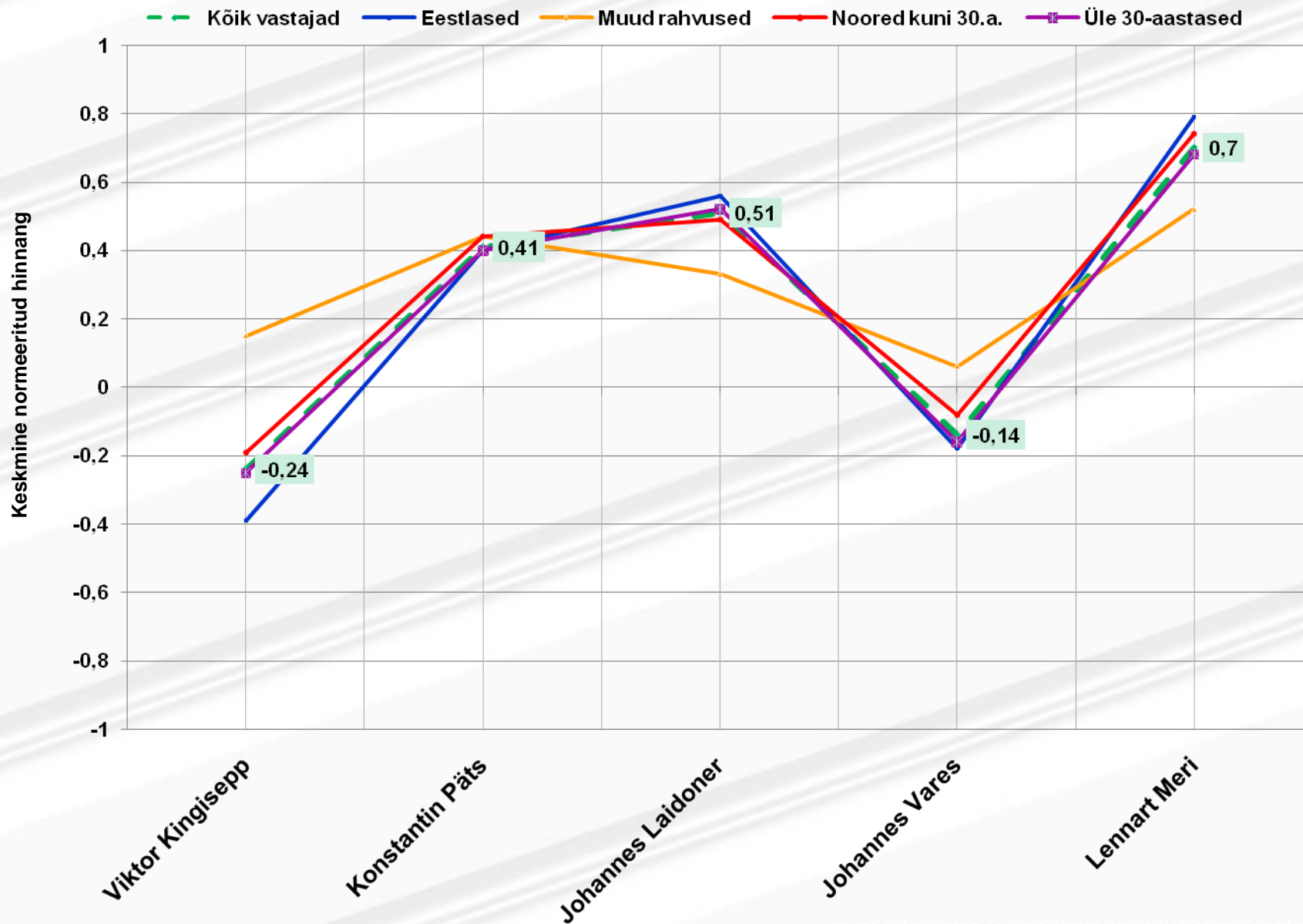


Hinnang Eesti ajaloolistele isikutele, % kõikidest vastajatest



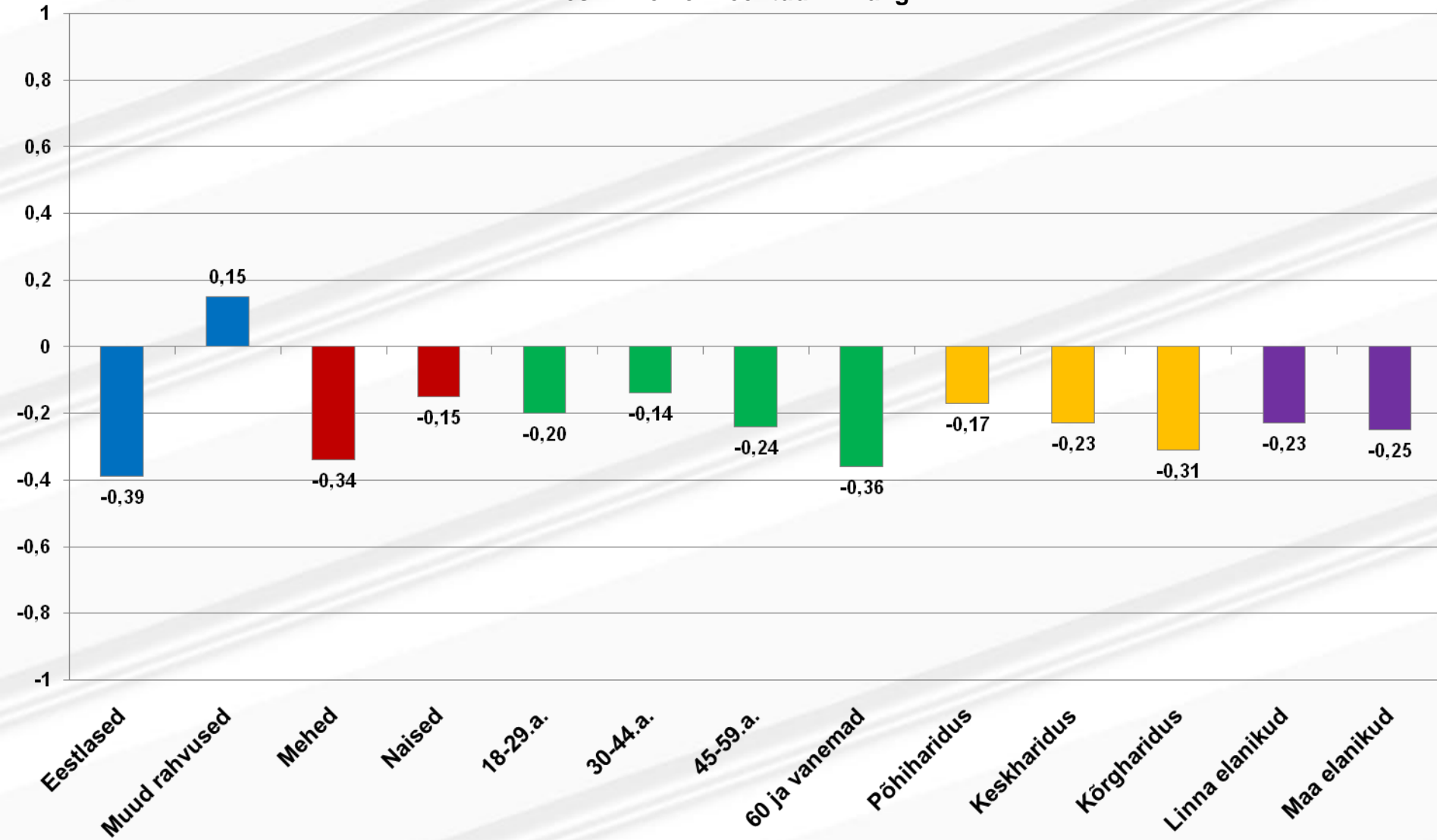
Hinnang Eesti ajaloolistele isikutele

(Hindavad Eesti elanikud, kes olid "teadlikud" antud isikutest)



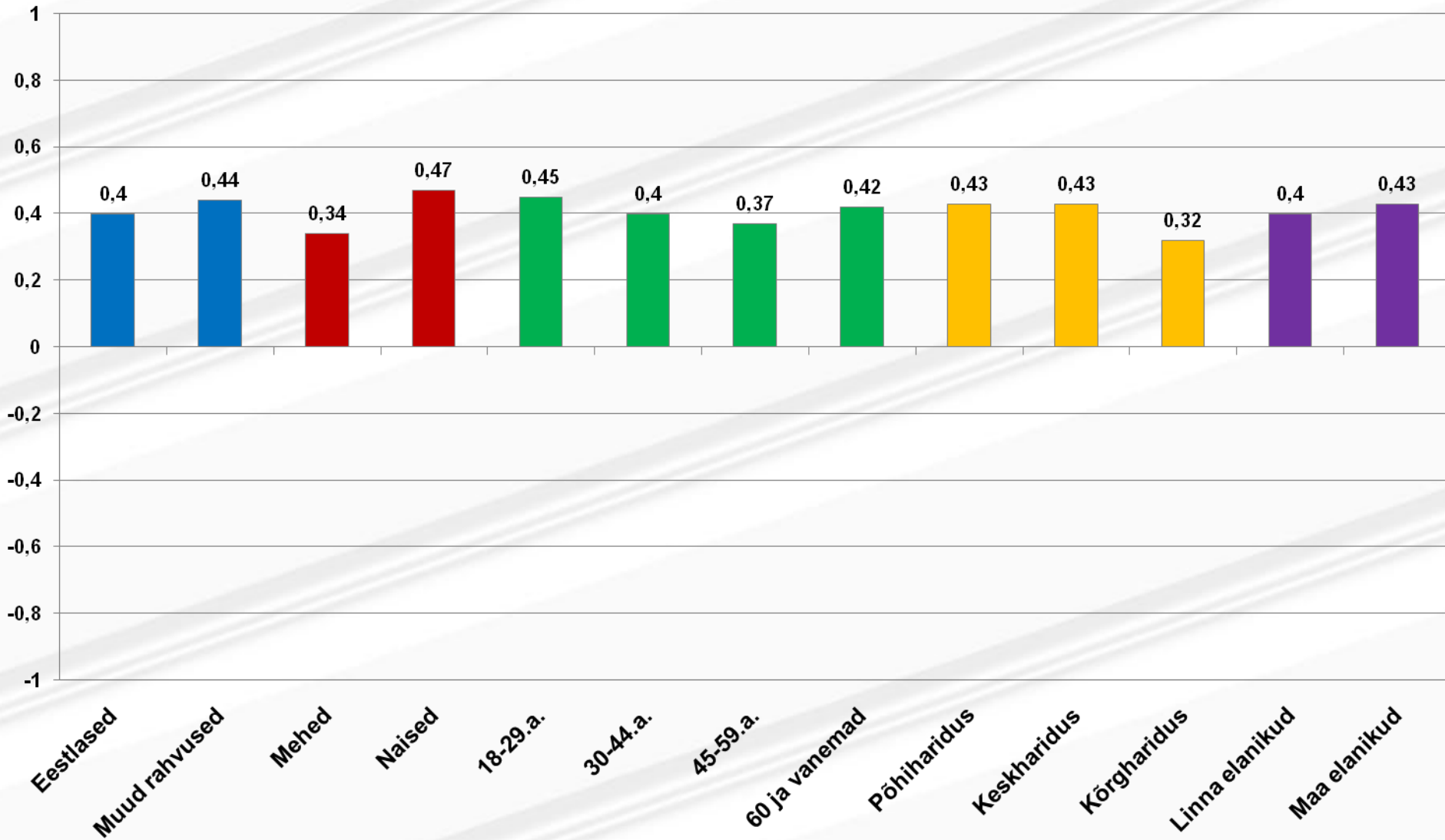
Viktor Kingisepp

(Hindavad Eesti elanikud, kes olid "teadlikud" antud isikust)
Keskmine normeeritud hinnang



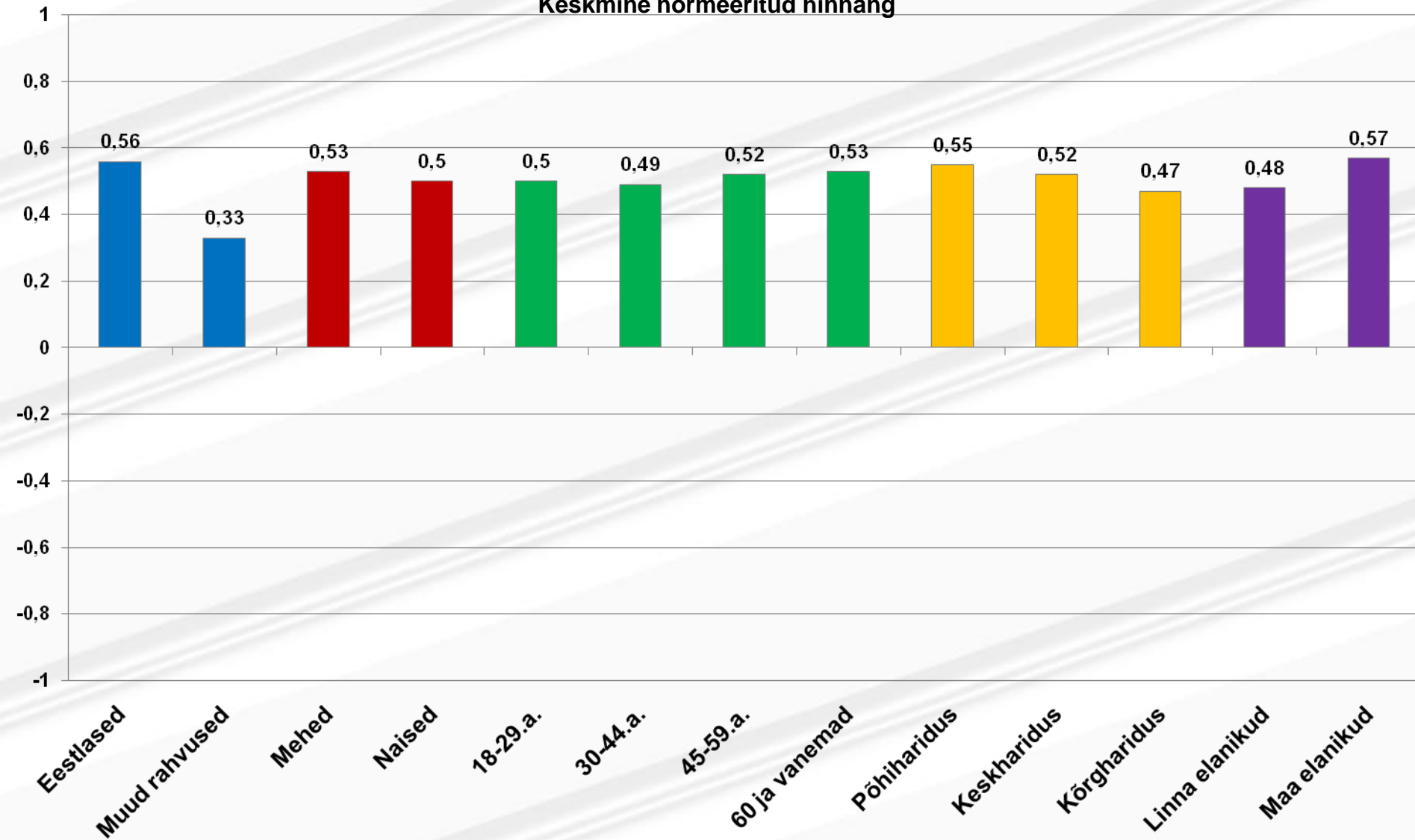
Konstantin Päts

(Hindavad Eesti elanikud, kes olid "teadlikud" antud isikust)
Keskmine normeeritud hinnang



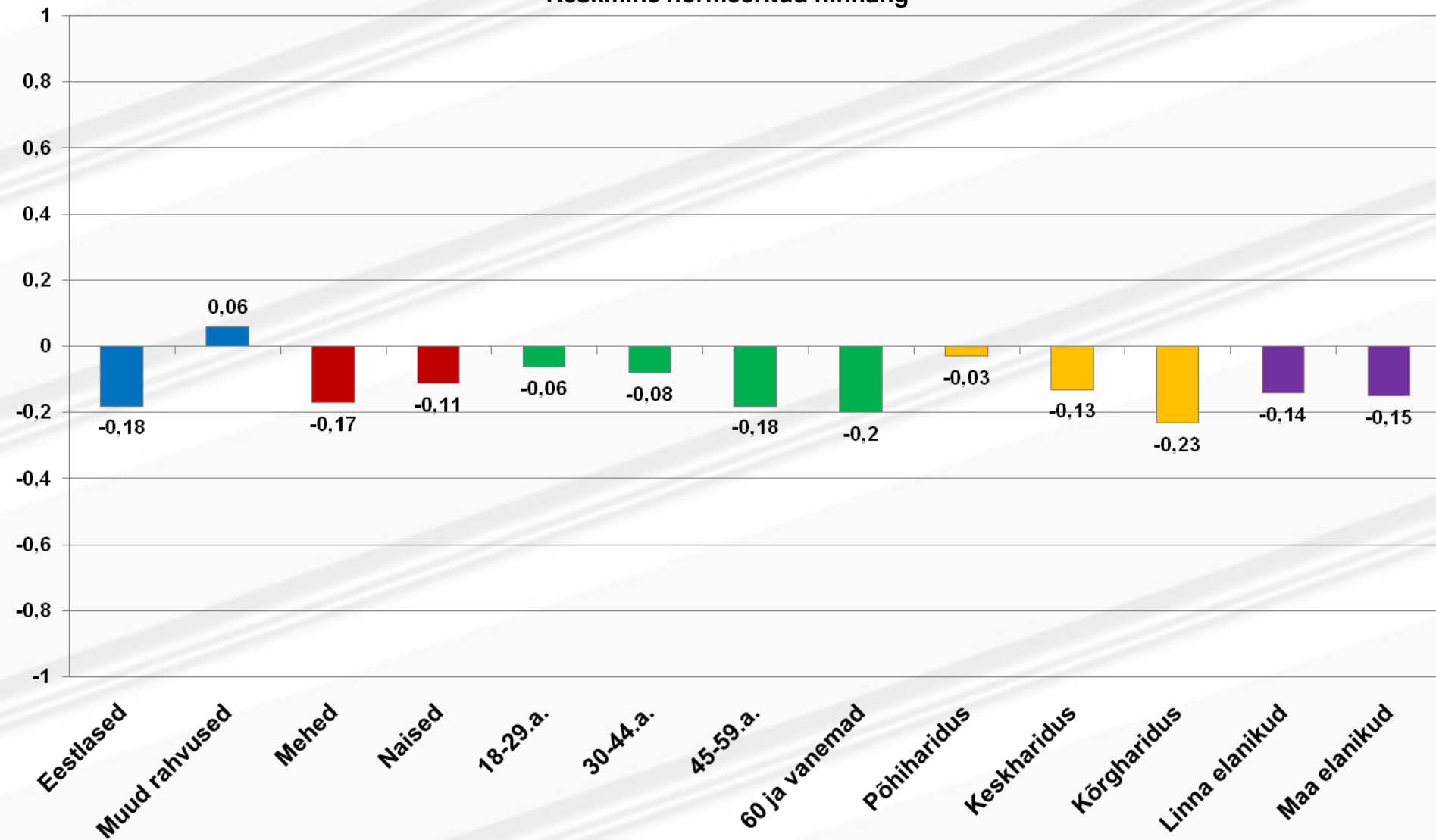
Johannes Laidoner

(Hindavad Eesti elanikud, kes olid "teadlikud" antud isikust)
Keskmine normeeritud hinnang



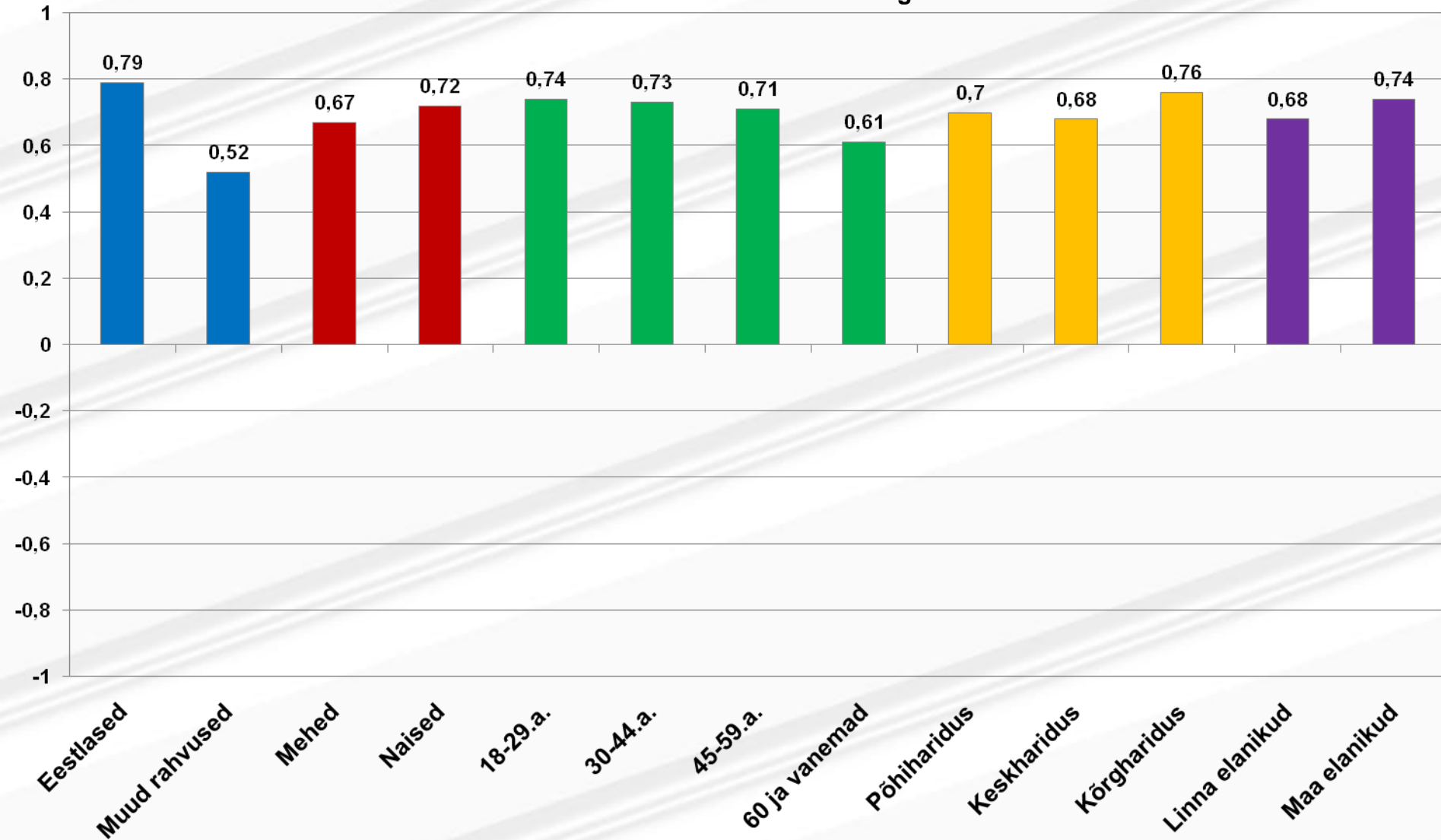
Johannes Vares

(Hindavad Eesti elanikud, kes olid "teadlikud" antud isikust)
Keskmine normeeritud hinnang



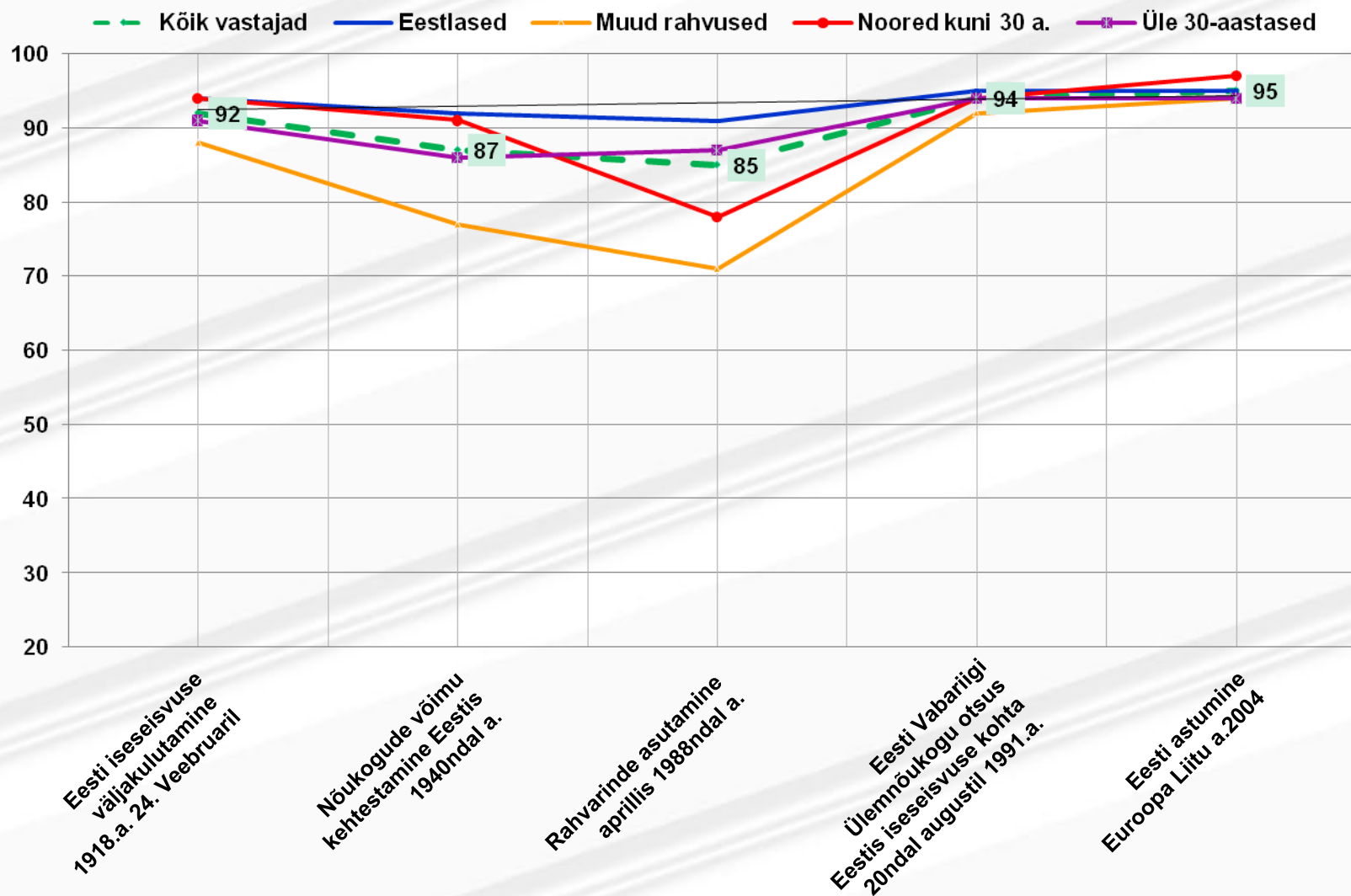
Lennart Meri

(Hindavad Eesti elanikud, kes olid "teadlikud" antud isikust)
Keskmine normeeritud hinnang



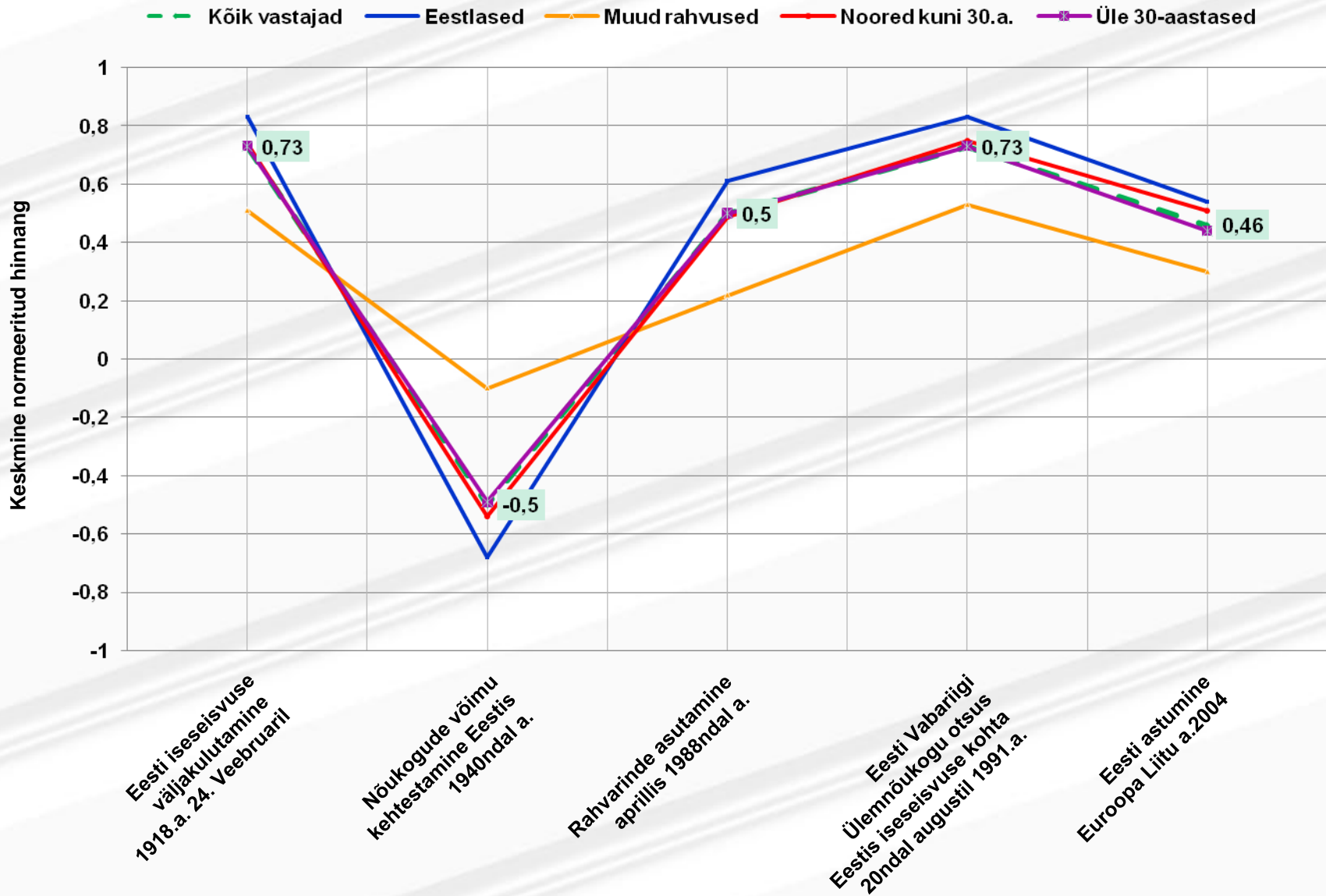
Informeeritus Eesti ajaloo sündmustest

Protsent Eesti elanikest, kes on "teadlikud" antud sündmustest, %

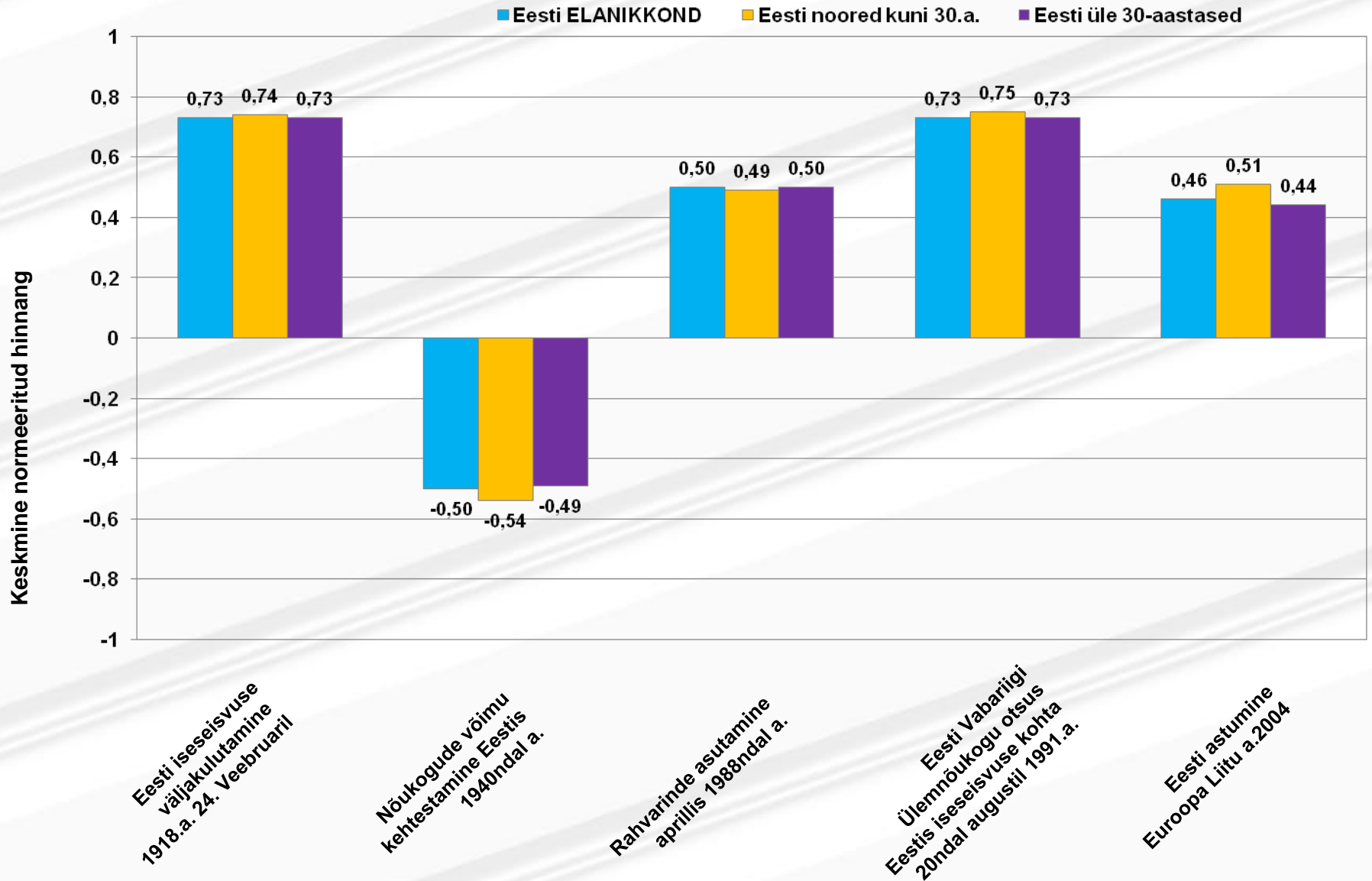


Eesti ajaloo sündmuste hinnang (Eesti elanikud)

(Hindavad vastajad, kes olid "teadlikud" antud sündmusest)

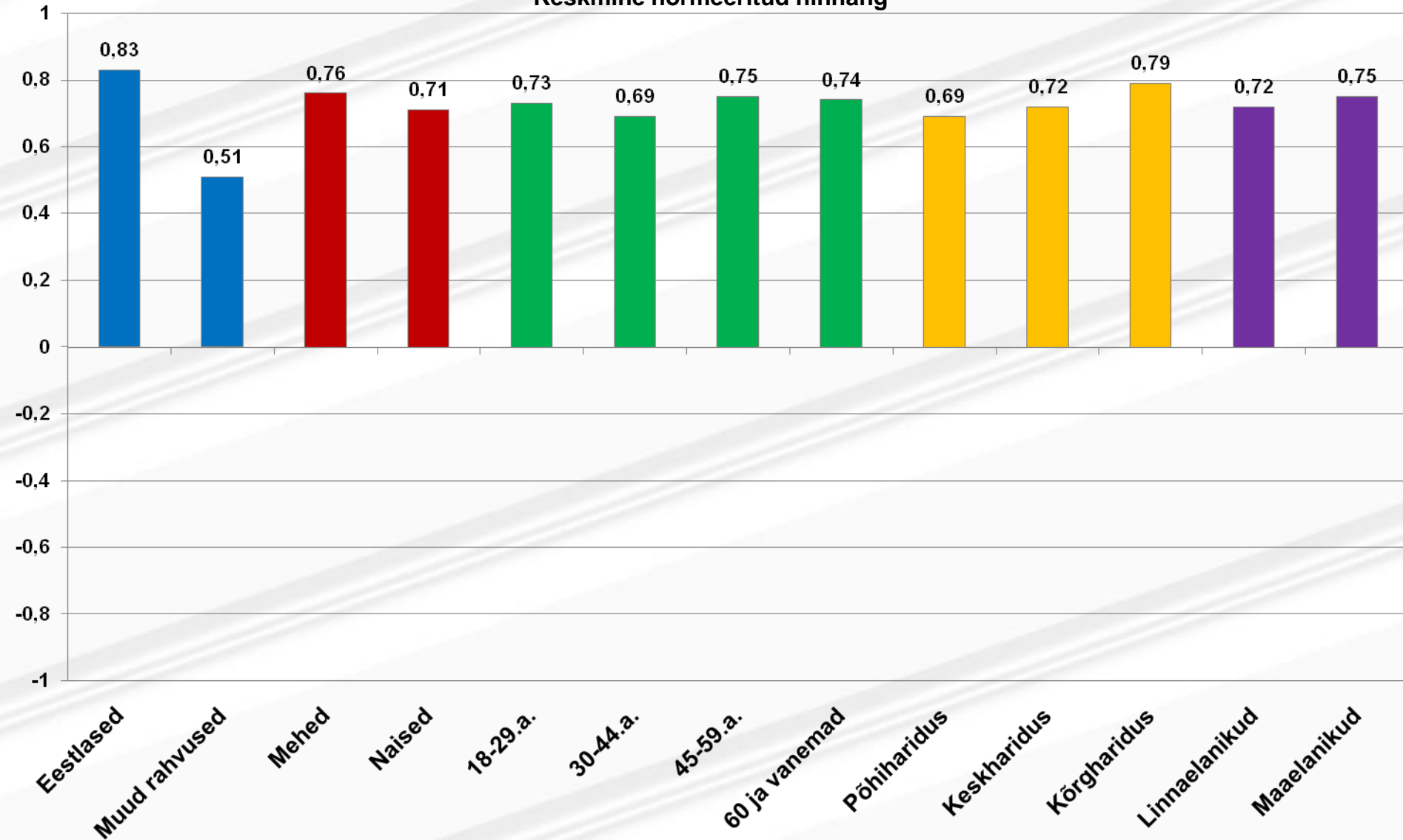


Hinnang Eesti ajaloo sündmustele (Eesti elanikud) (Hindavad vastajad, kes olid "teadlikud" antud isikust)



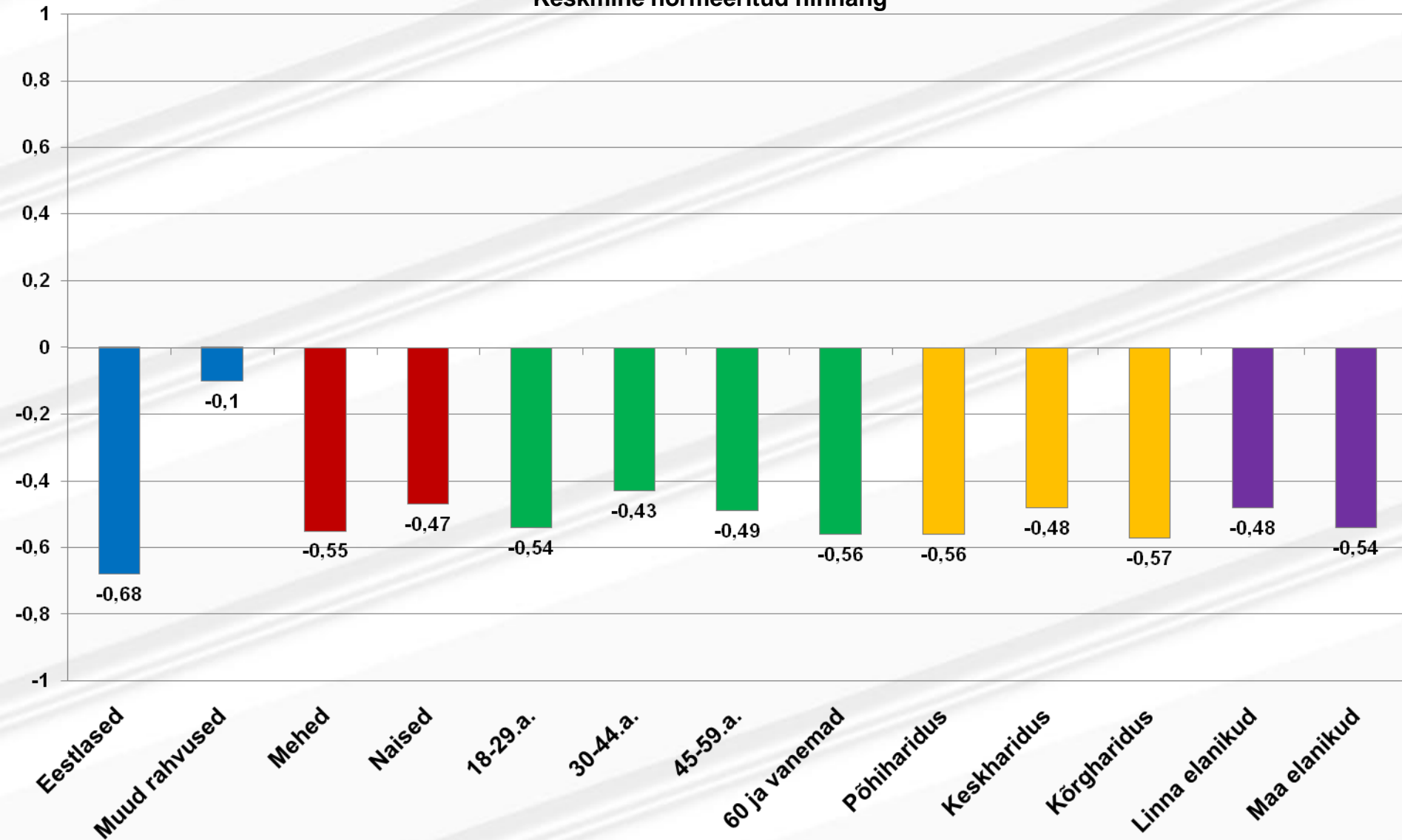
Eesti iseseisvuse väljakuulutamine 1918. aasta 24. veebruaril

(Hindavad Eesti elanikud, kes olid "teadlikud" antud sündmusest)
Keskmine normeeritud hinnang



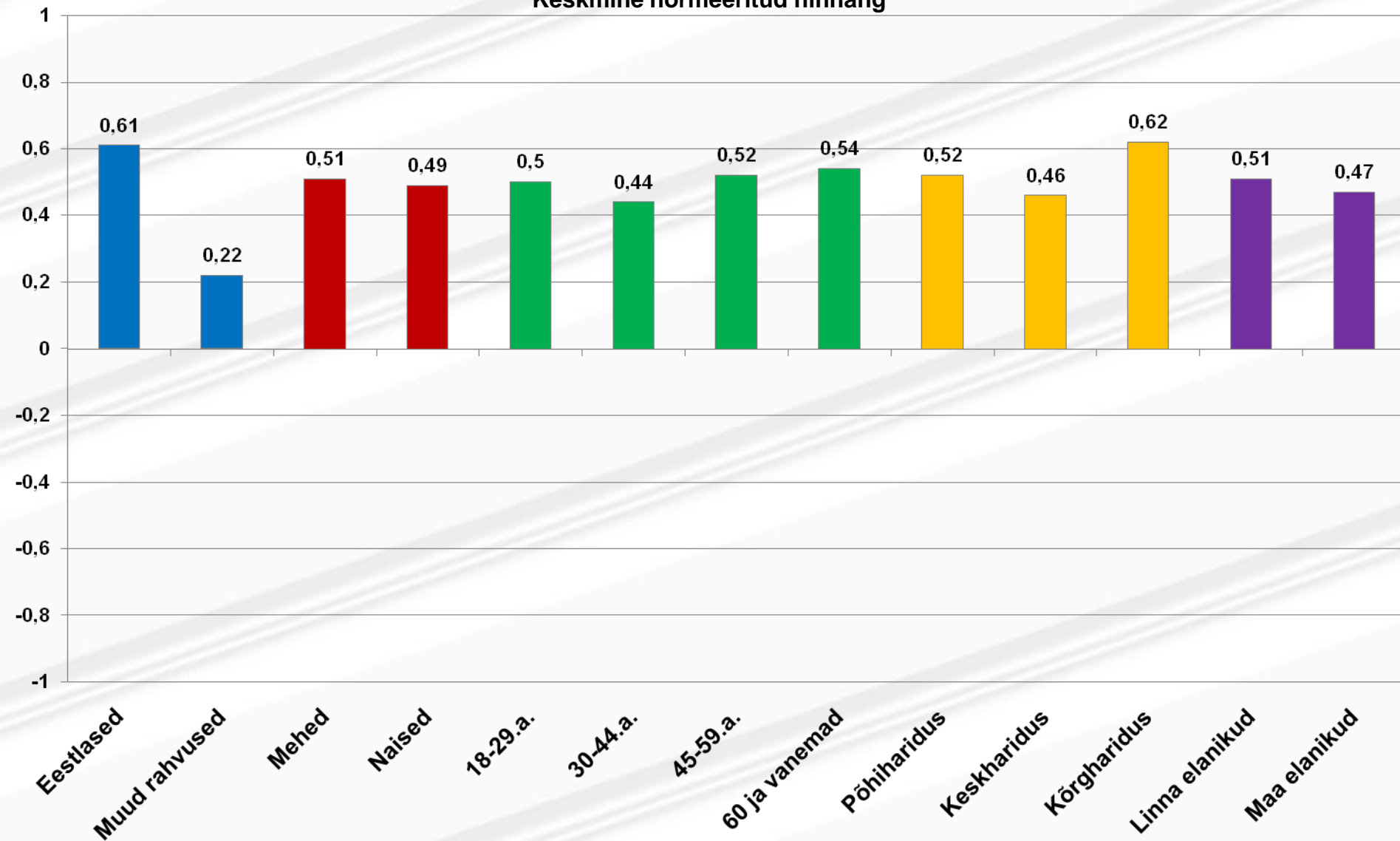
Nõukogude võimu kehtestamine Eestis 1940ndal aastal

(Hindavad Eesti elanikud, kes olid "teadlikud" antud sündmusest)
Keskmine normeeritud hinnang



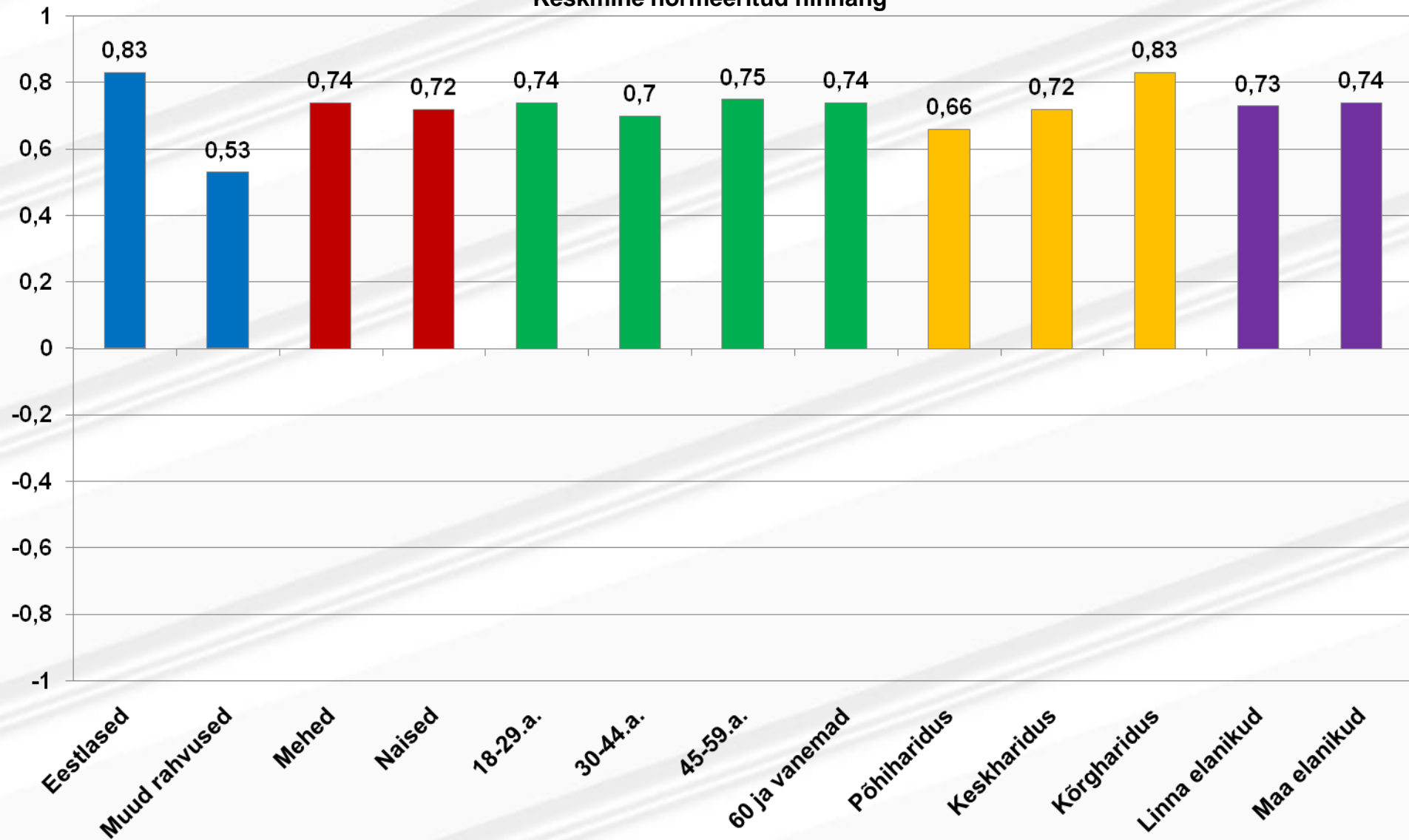
Rahvarinde asutamine aprillis 1988ndal aastal

(Hindavad Eesti elanikud, kes olid "teadlikud" antud sündmusest)
Keskmine normeeritud hinnang



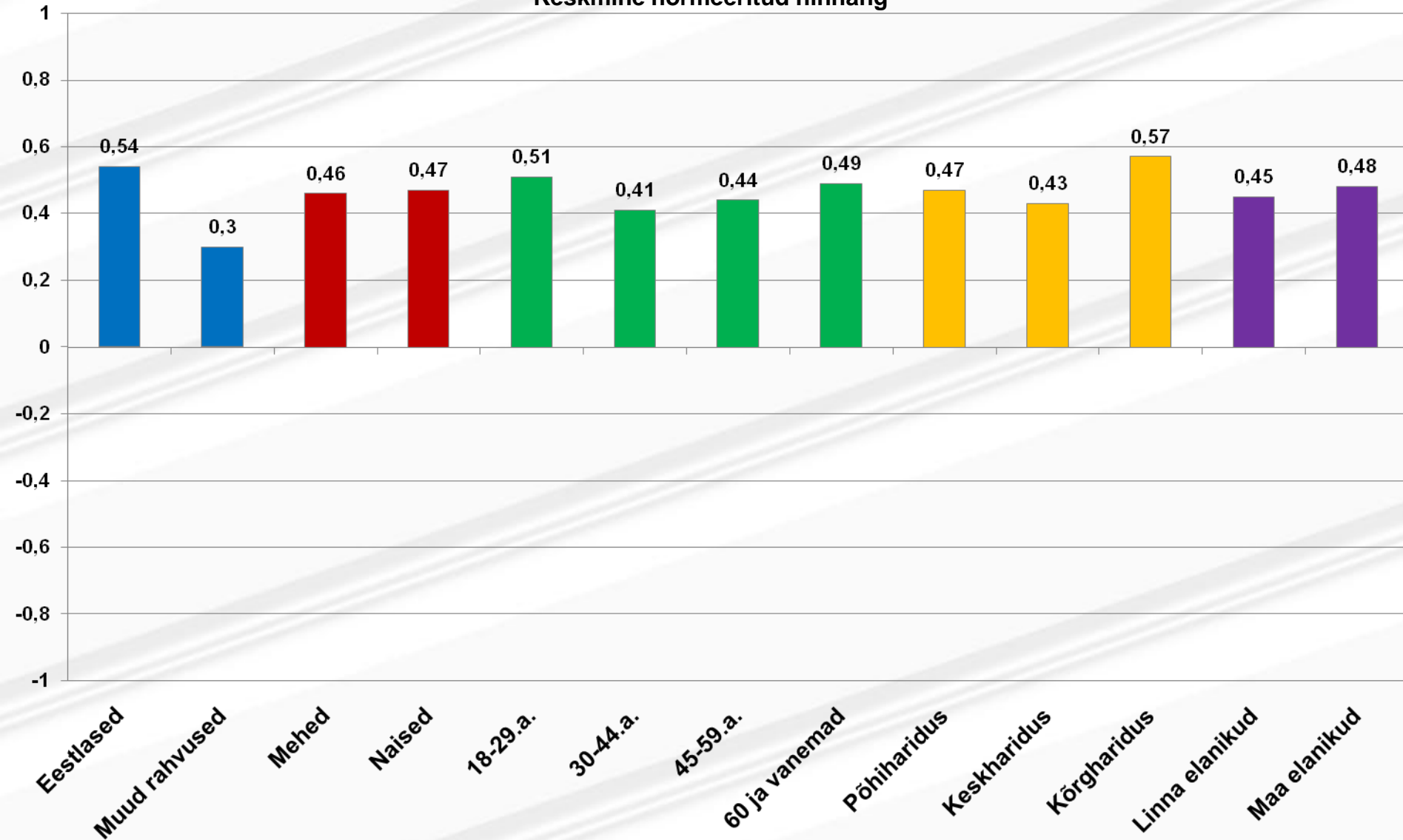
Eesti Vabariigi Ülemnõukogu otsus Eestis iseseisvuse kohta 20ndal augustil 1991. aastal

(Hindavad Eesti elanikud, kes olid "teadlikud" antud sündmusest)
Keskmine normeeritud hinnang



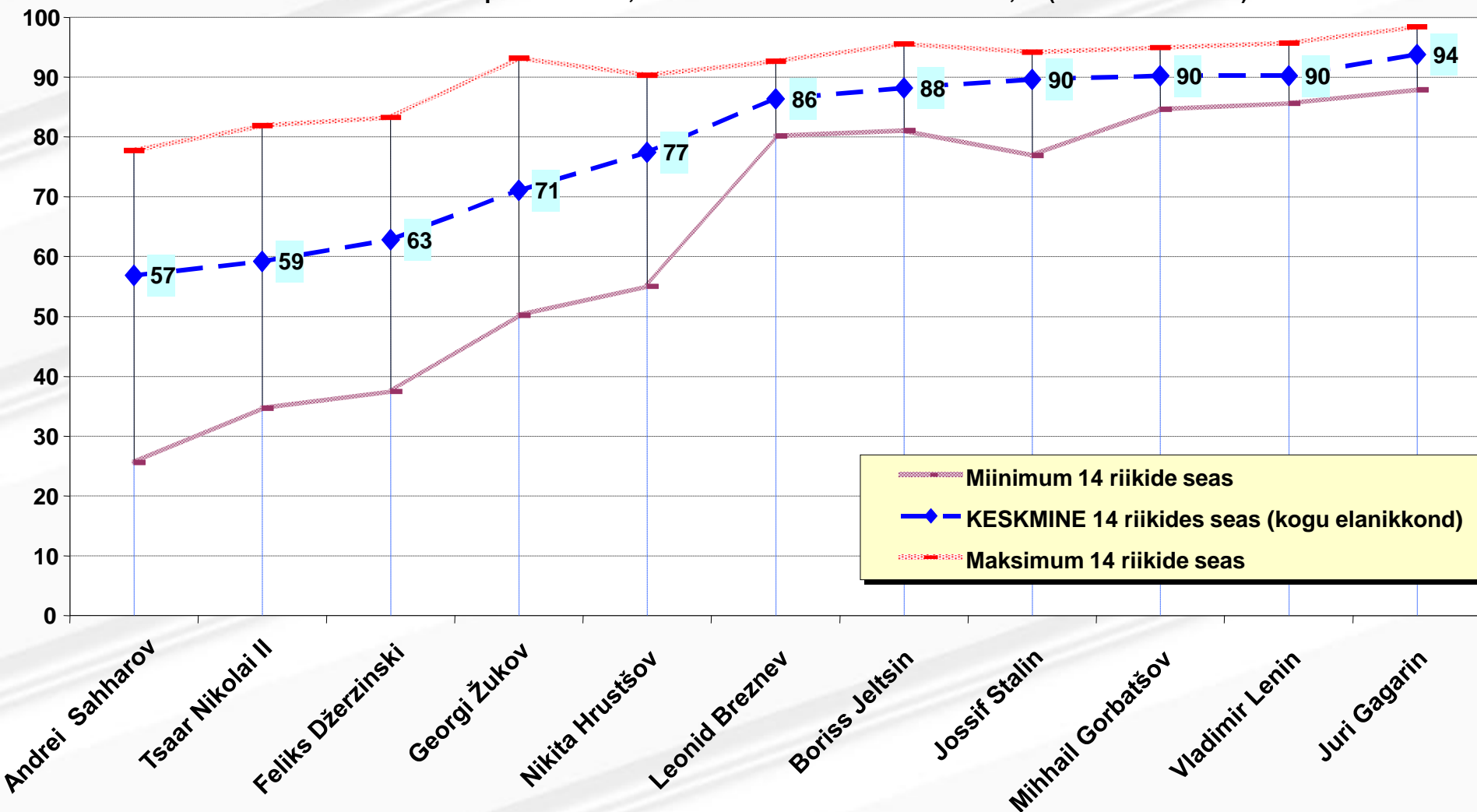
Eesti astumine Euroopa Liitu aastal 2004

(Hindavad Eesti elanikud, kes olid "teadlikud" antud sündmusest)
Keskmine normeeritud hinnang



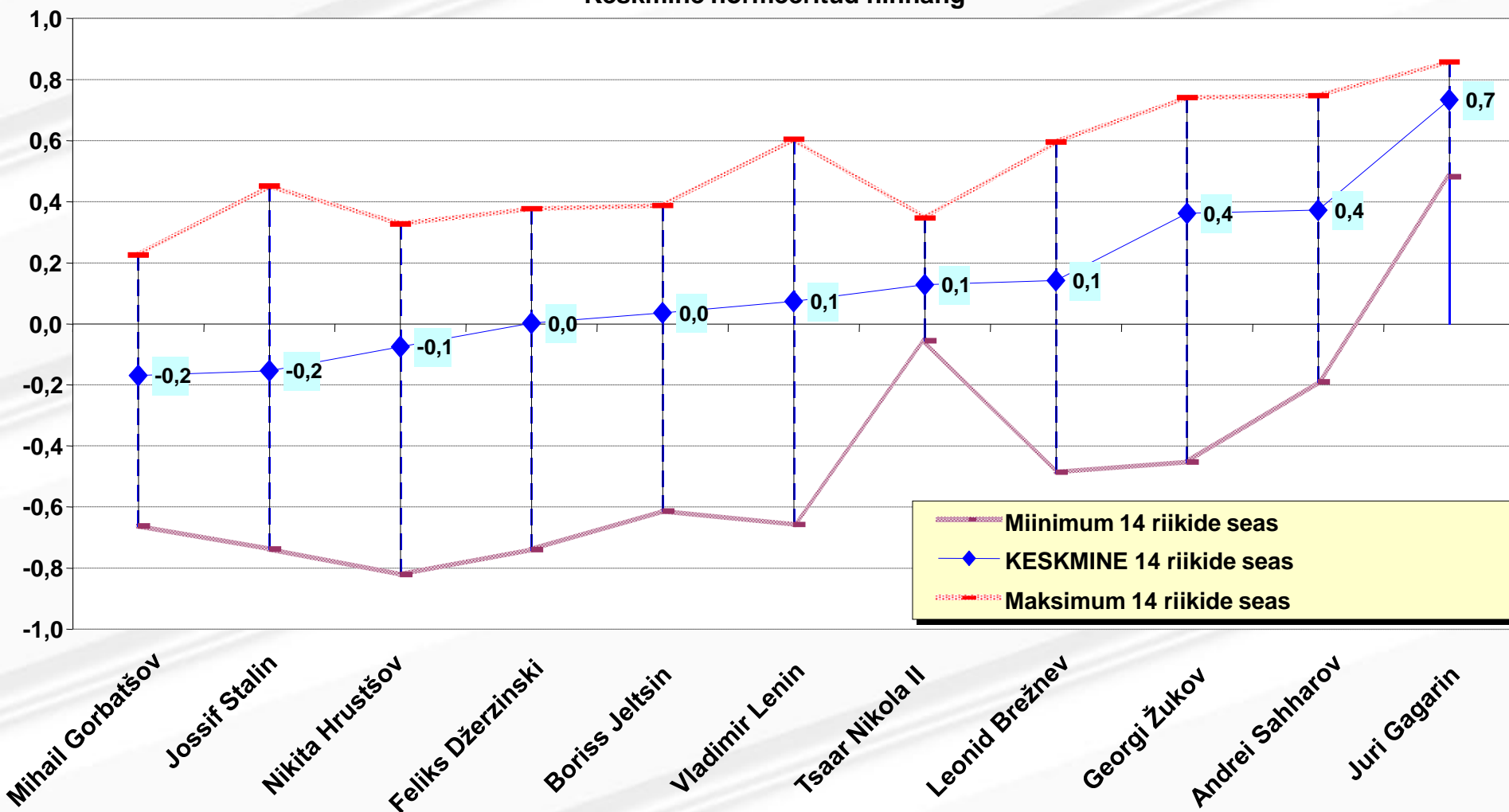
Informeeritus ajalooliste isikute suhtes

Protsent respondentidest, kes on "teadlikud" antud isikutest, % (KÕIK VASTAJAD)

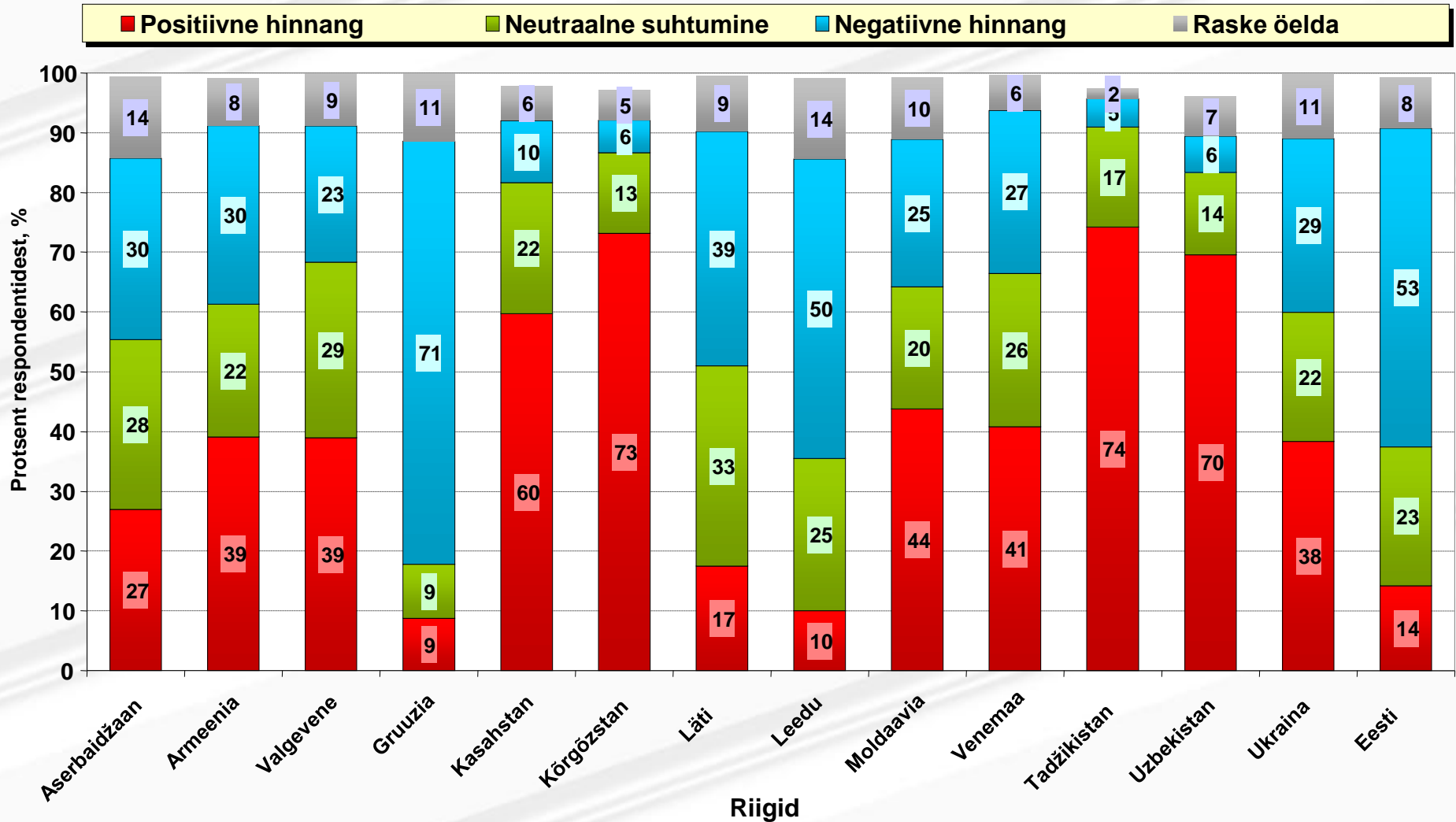


Hinnang ajaloolistele isikutele (Hindavad vastajad, kes olid "teadlikud" antud isikust)

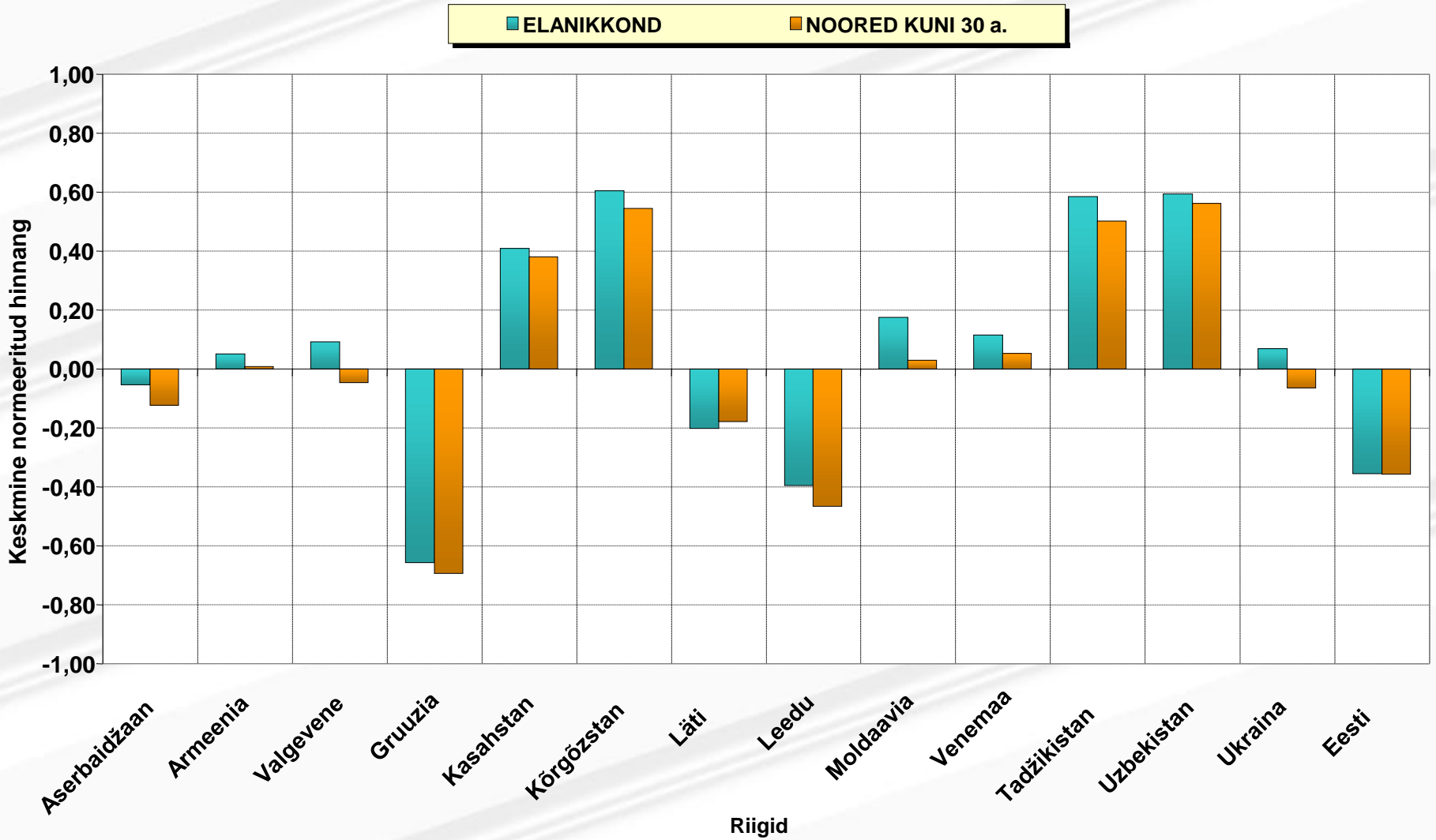
Keskmine normeeritud hinnang



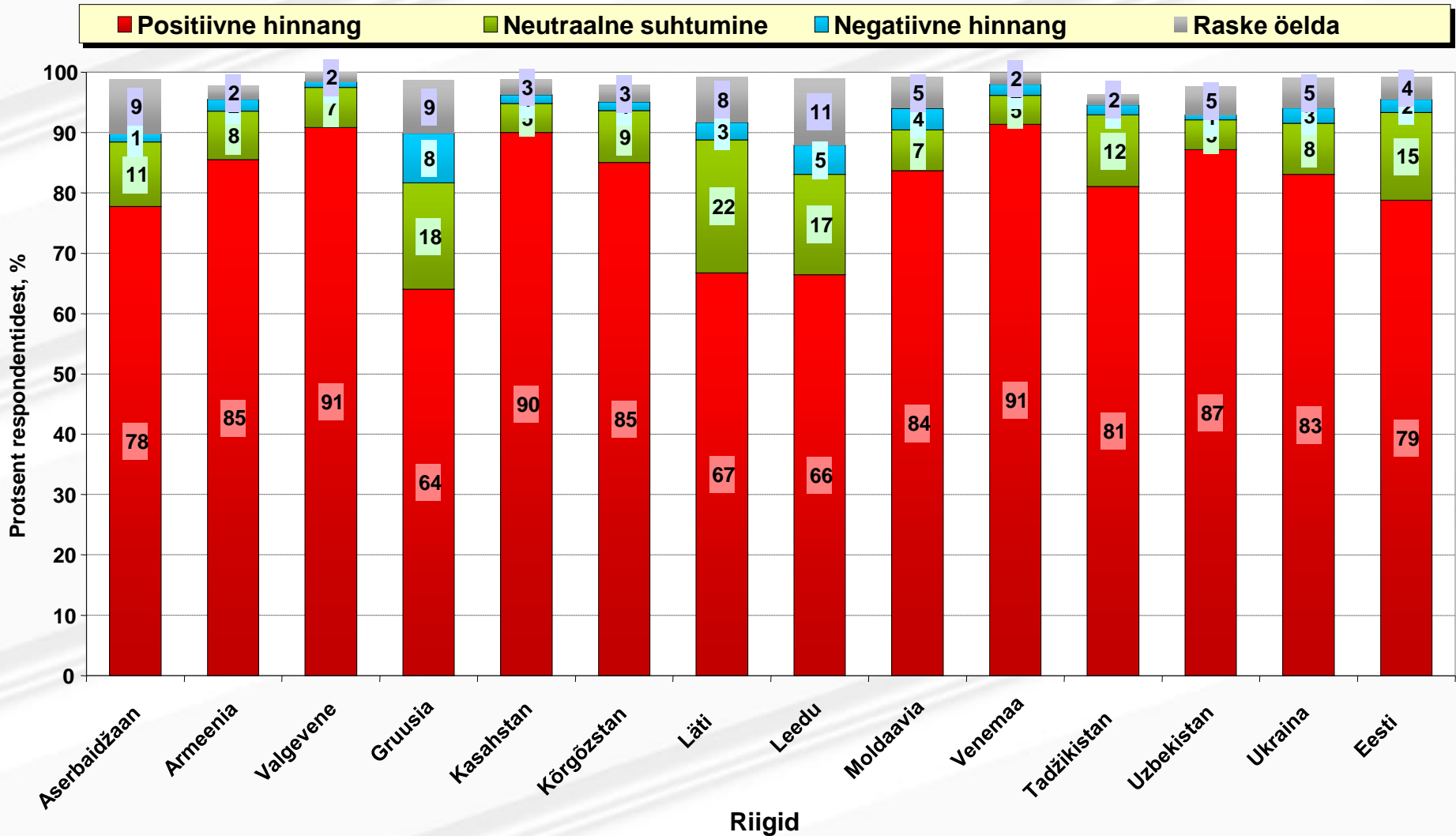
Vladimir Lenin



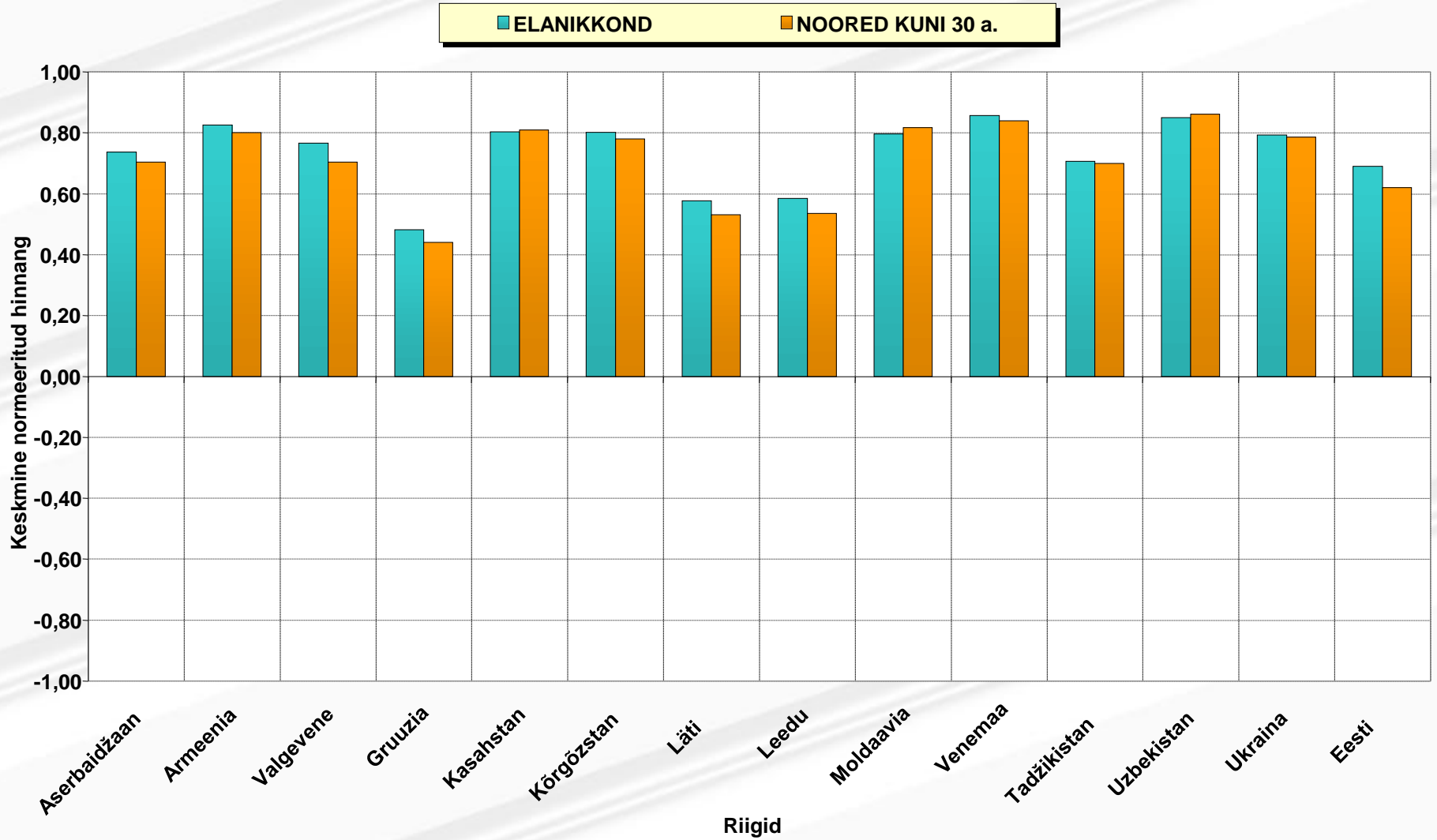
Vladimir Lenin



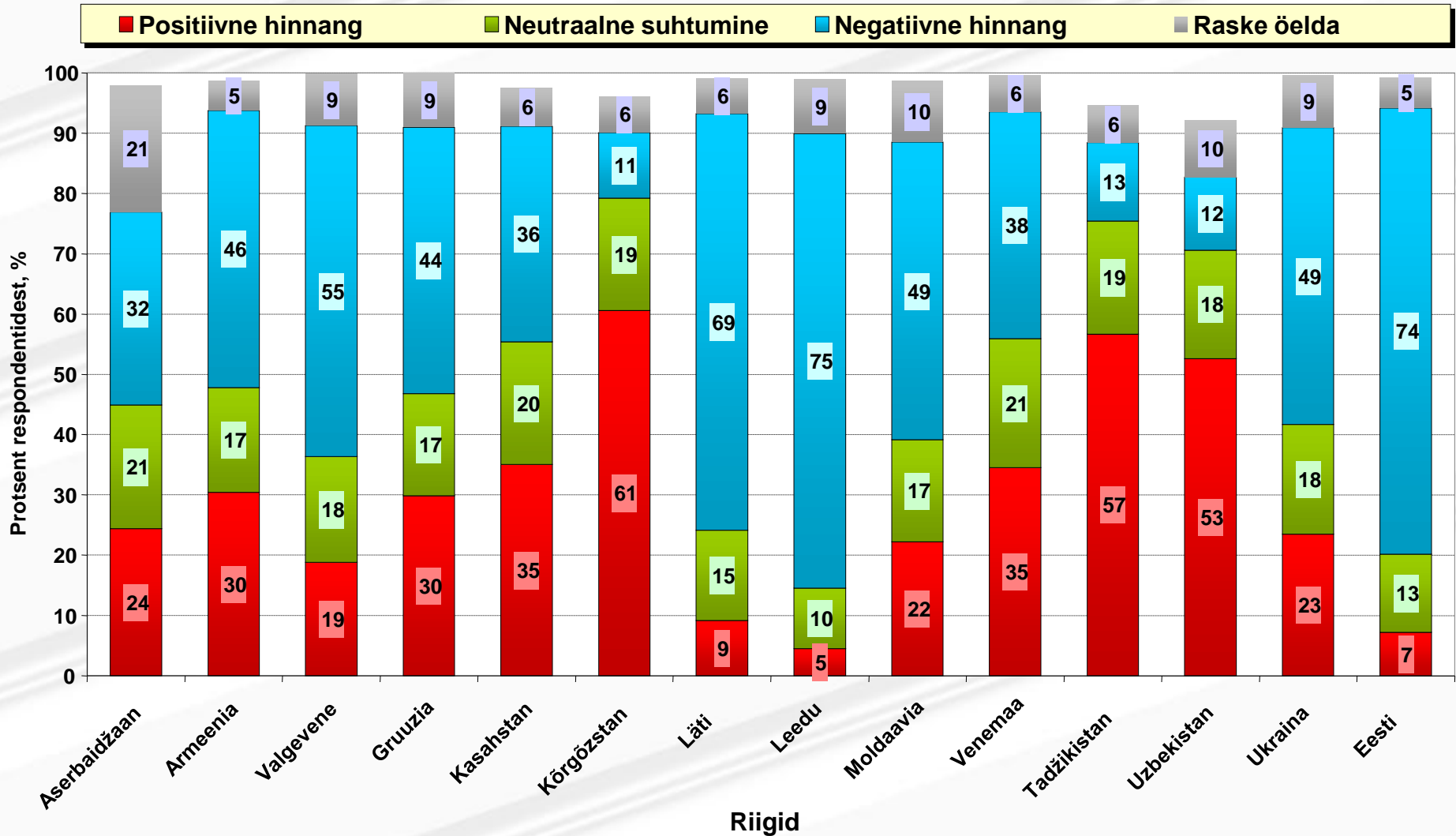
Juri Gagarin



Juri Gagarin

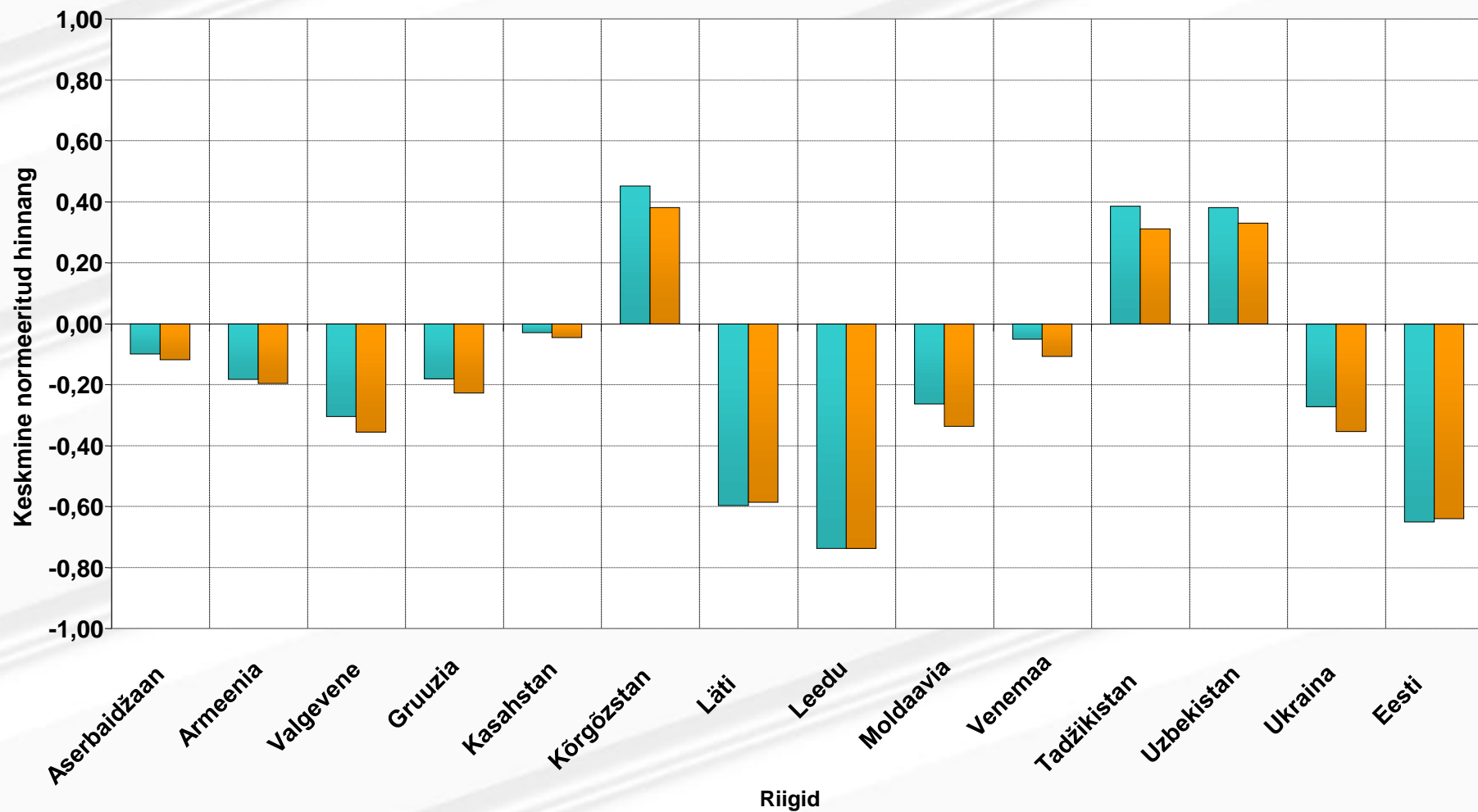


Jossif Stalin

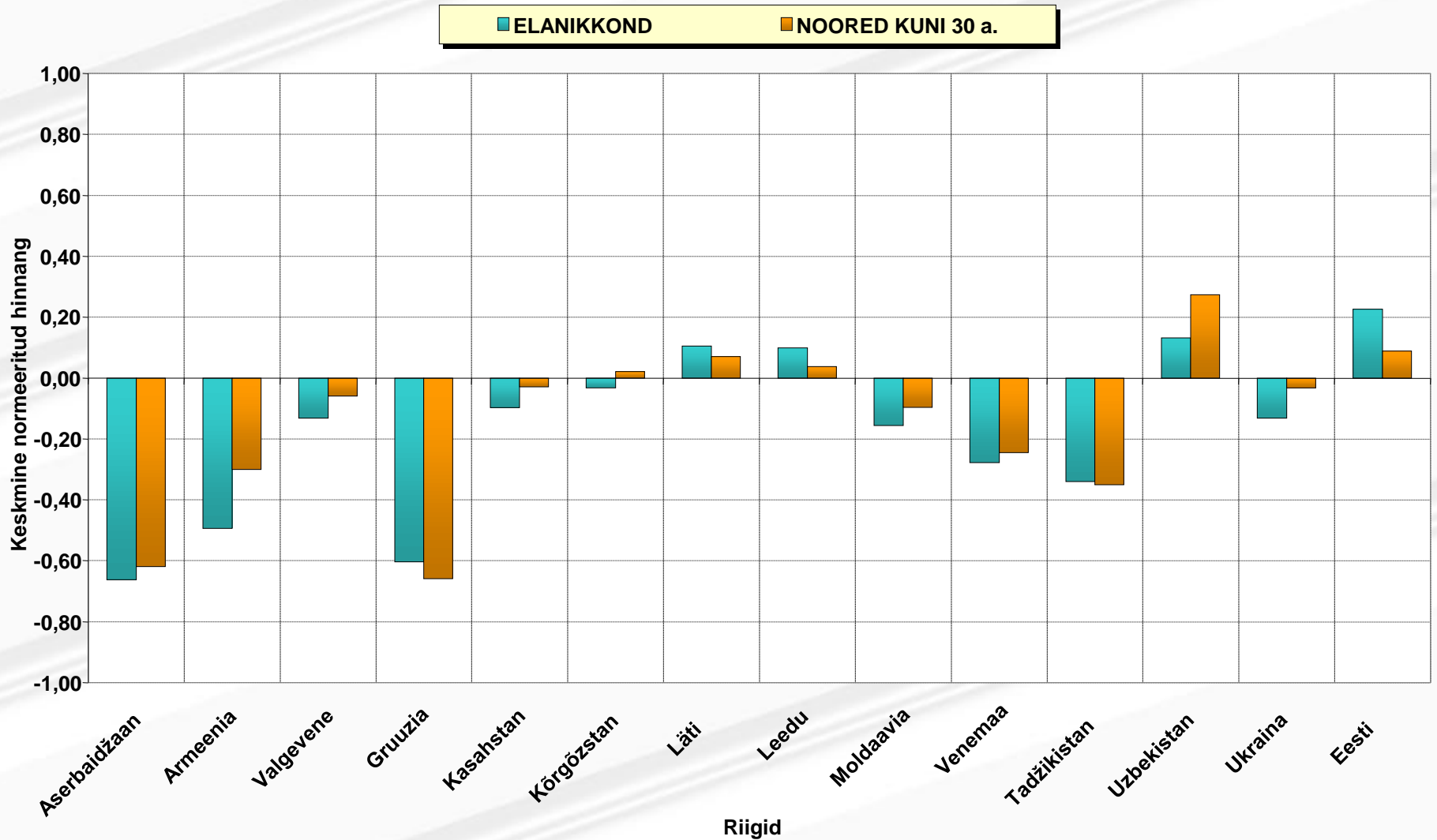


Jossif Stalin

ELANIKKOND NOORED KUNI 30 a.



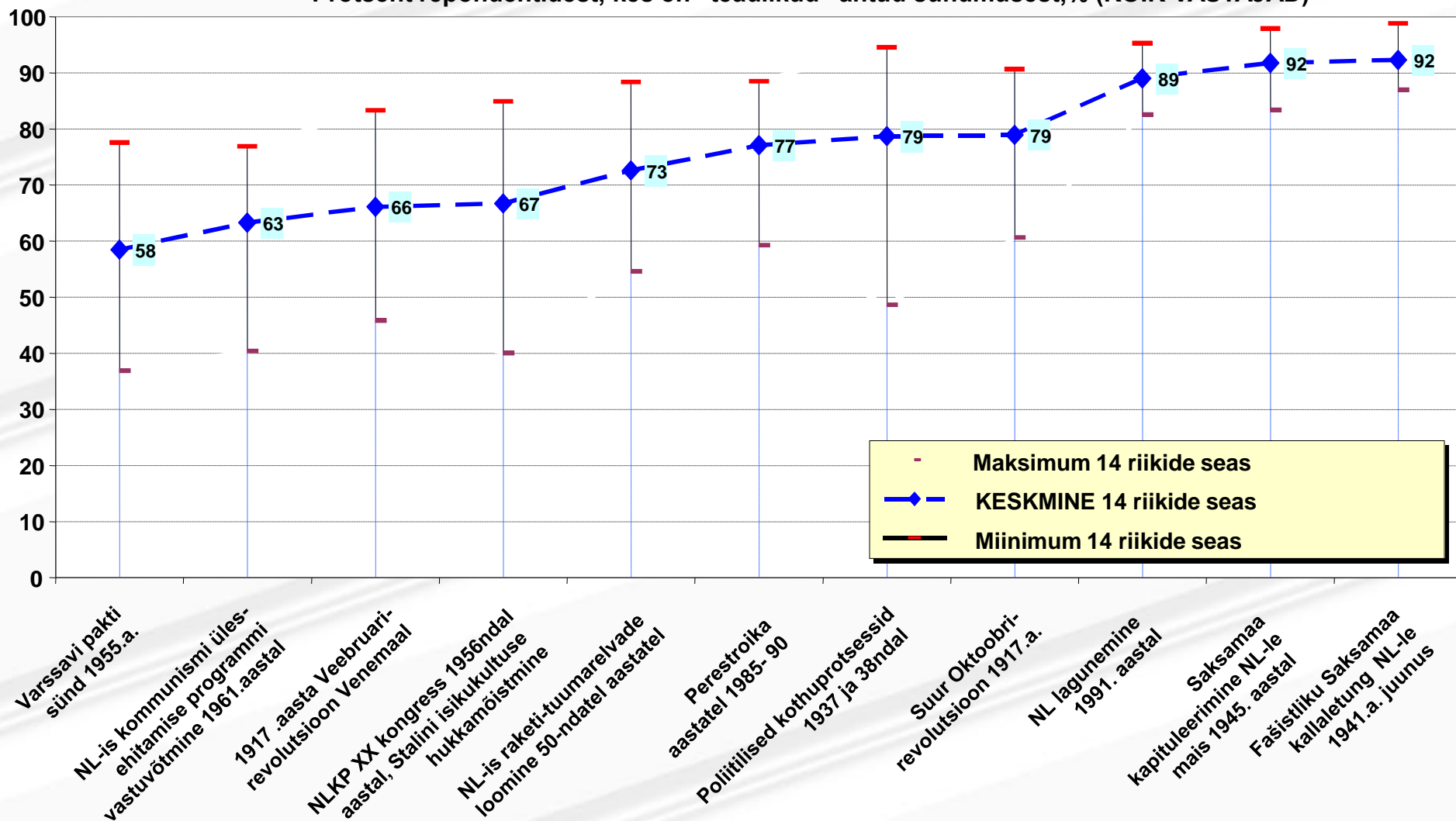
Mihhail Gorbatšov



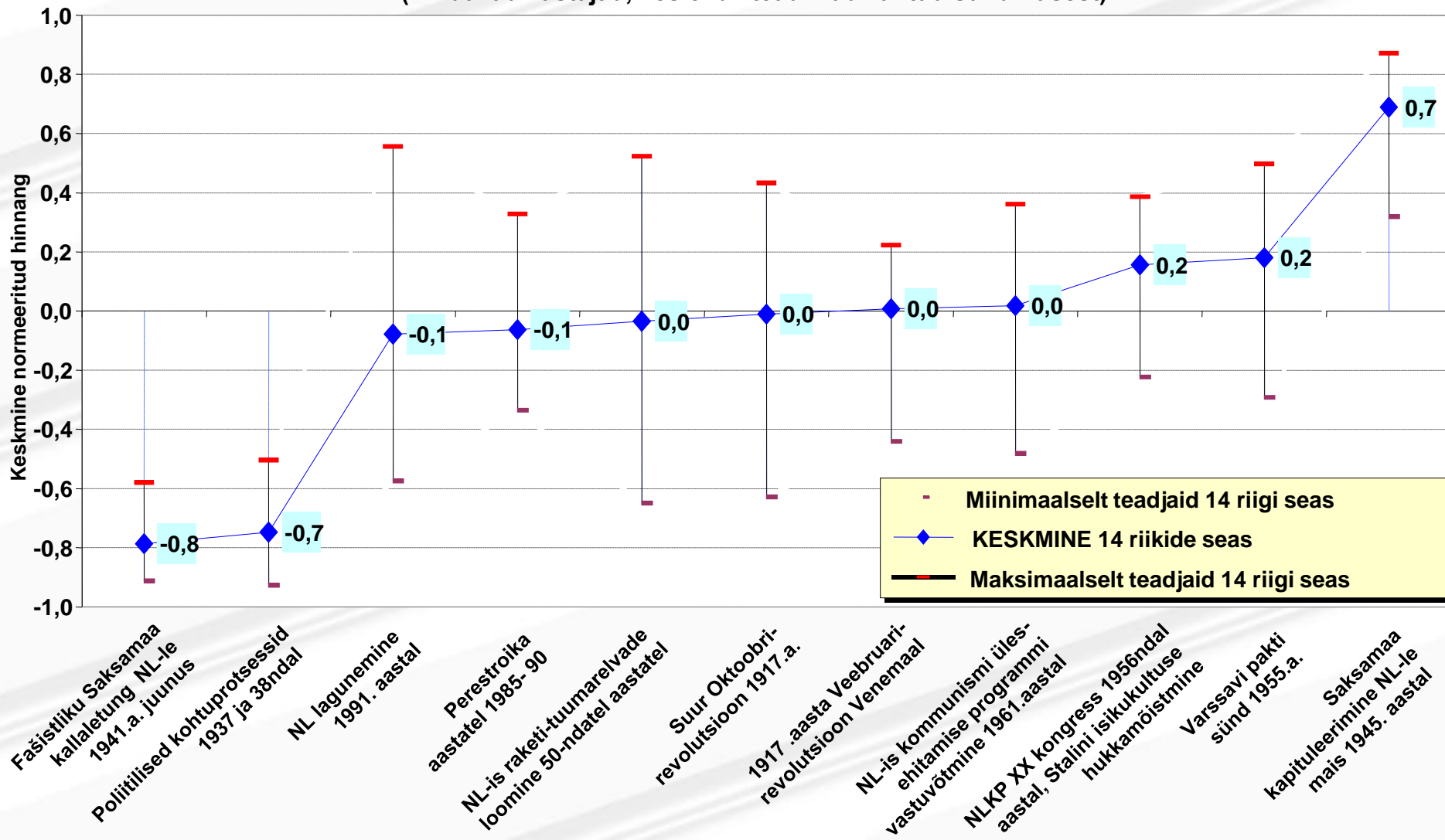
Suhtumine ajaloolistesse sündmustesse

Informeeritus sündmustest

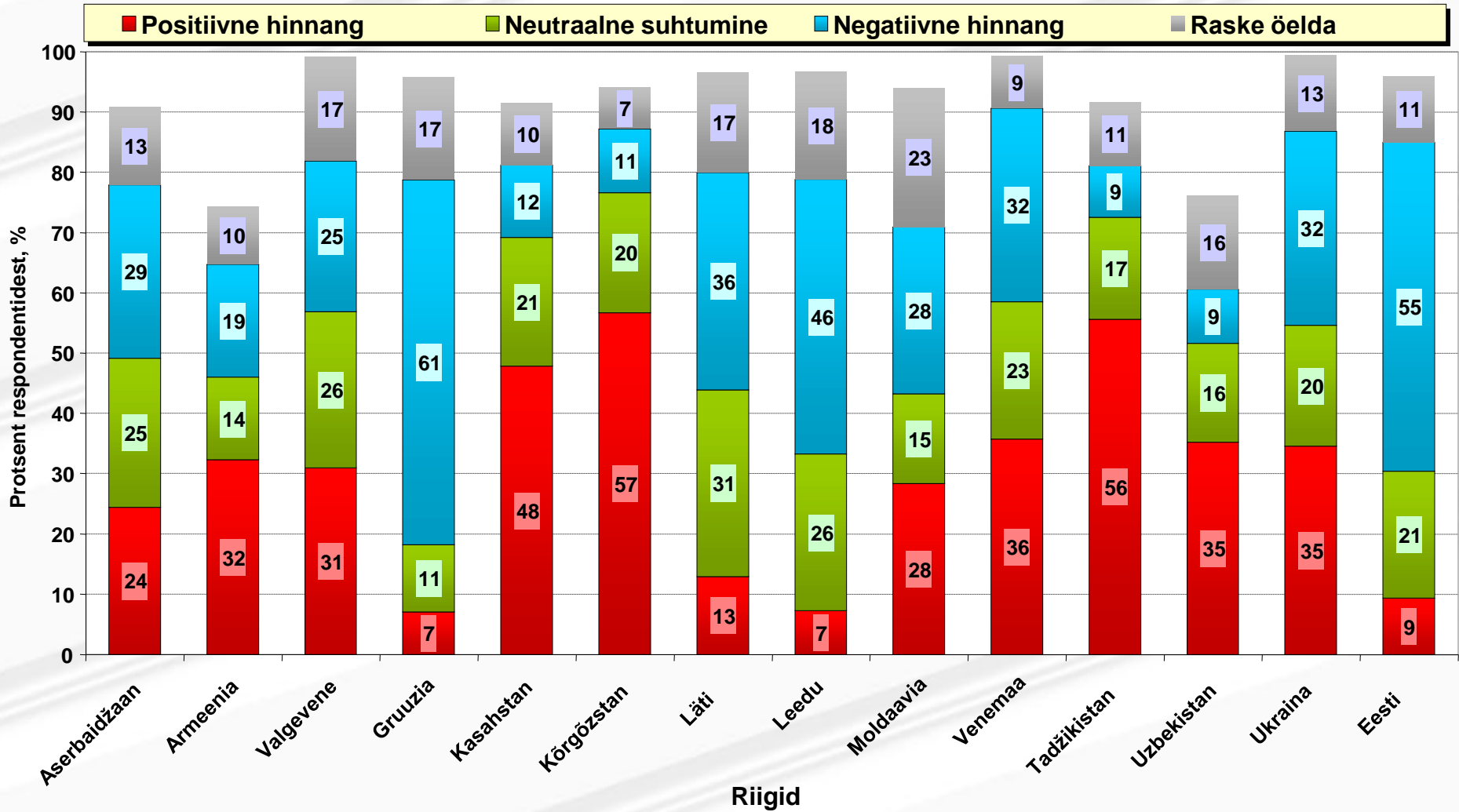
Protsent repondentidest, kes on "teadlikud" antud sündmusest,% (KÕIK VASTAJAD)



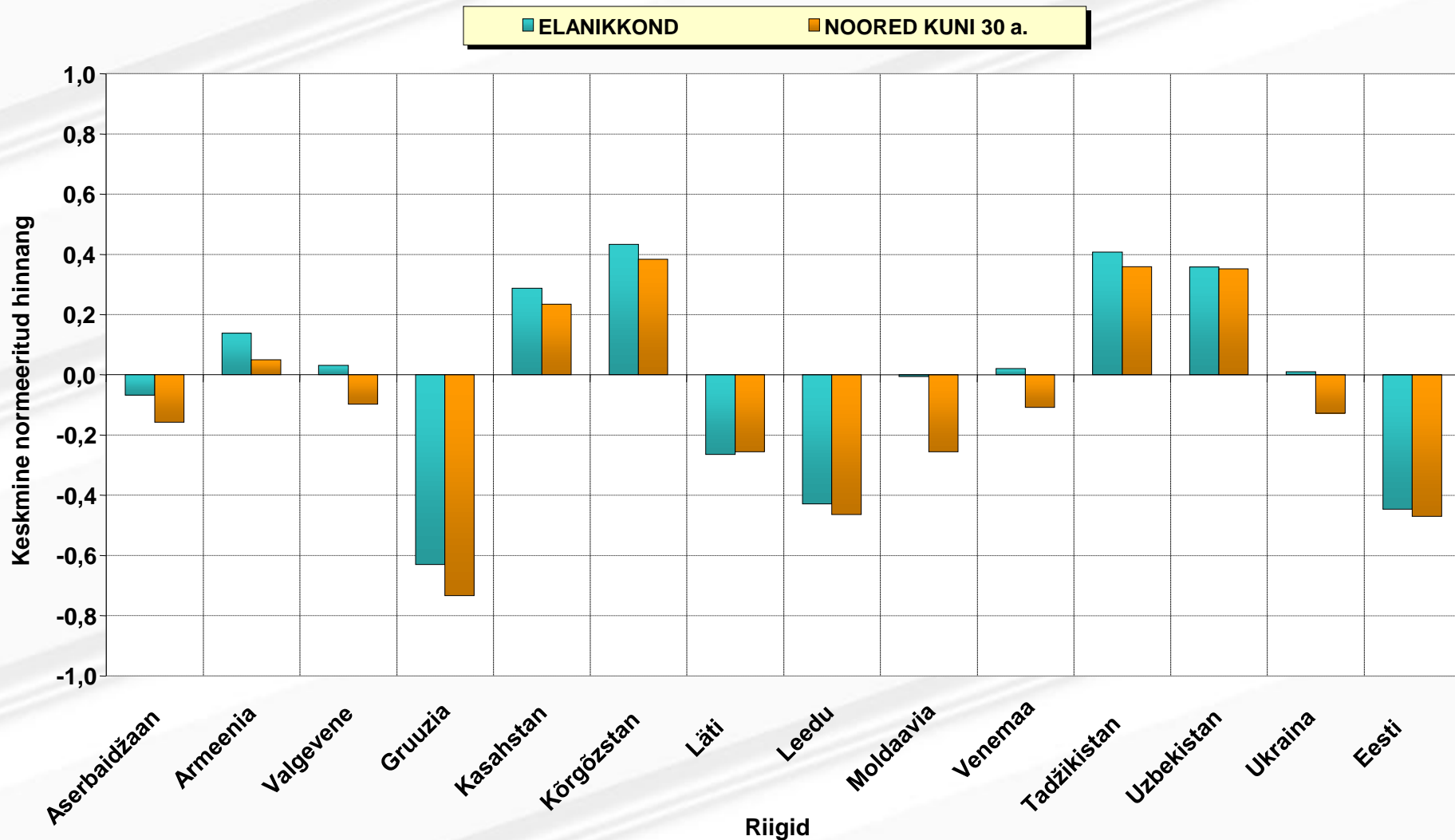
Sündmuste hinnang (Hindavad vastajad, kes olid "teadlikud" antud sündmusest)



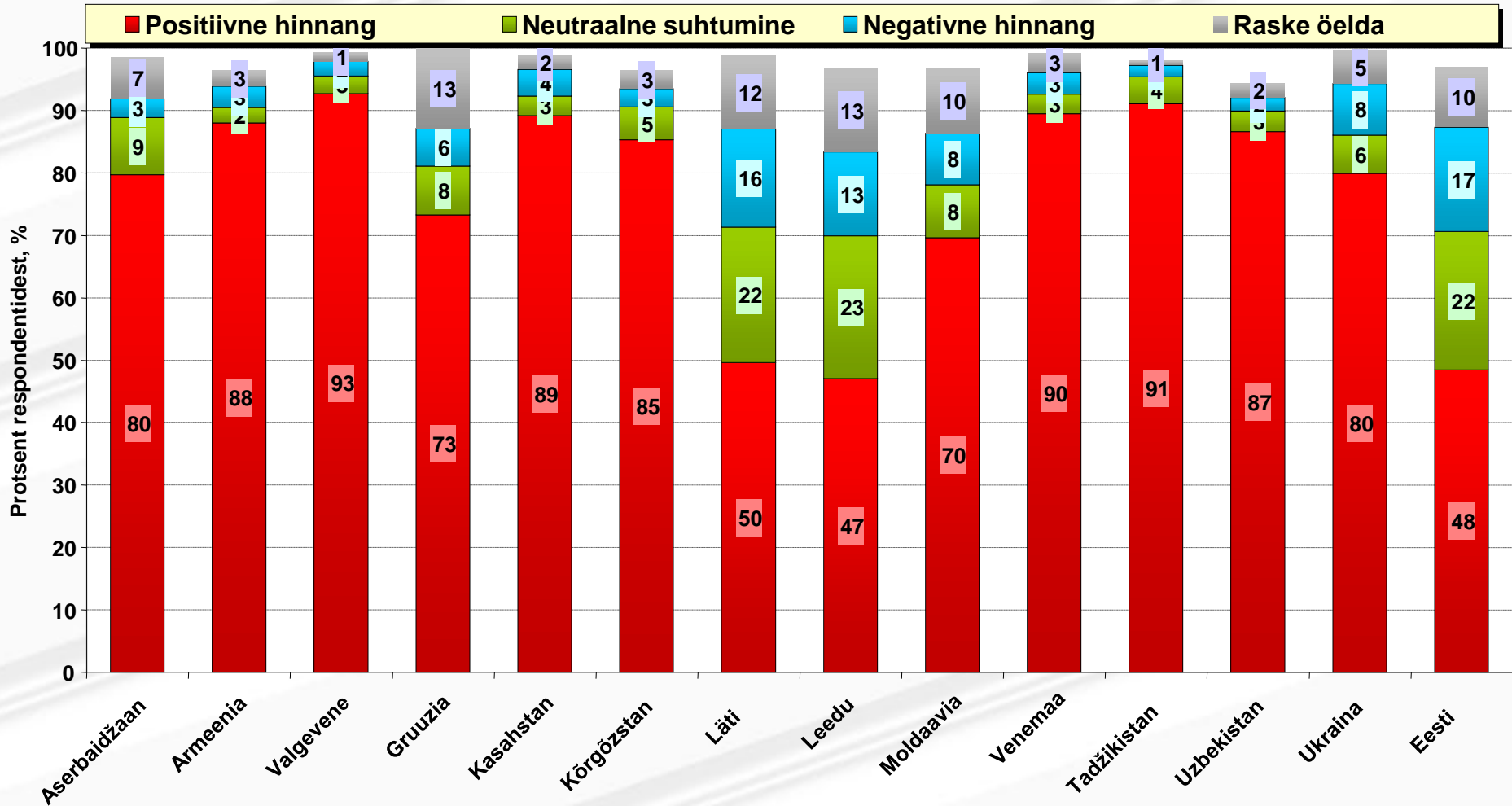
Lenini ja bolševike partei võimutulek, Suur Oktoobrirevolutsioon 1917. aastal



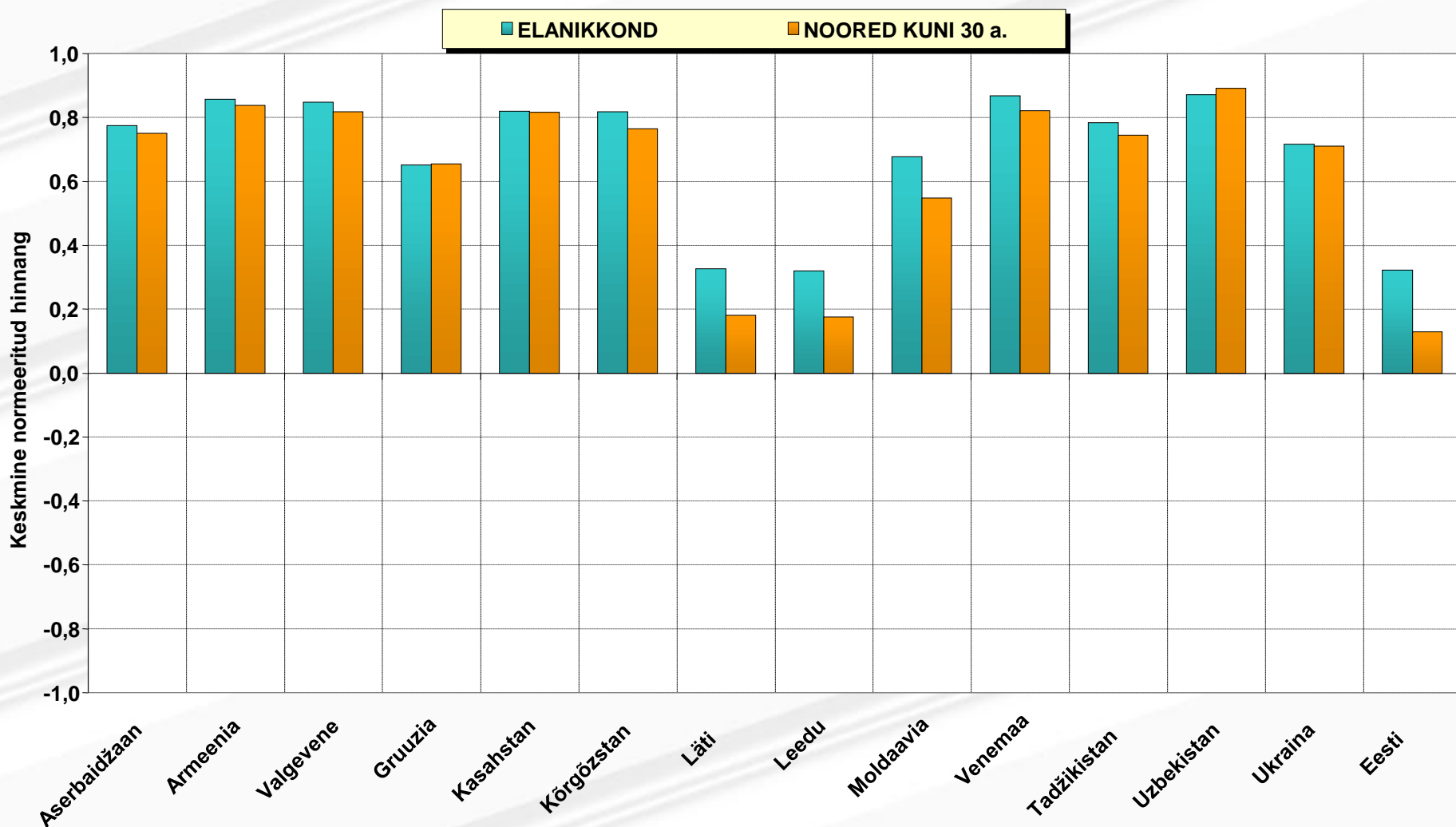
Lenini ja bolševike partei võimutulek, Suur Oktoobrirevolutsioon 1917. aastal



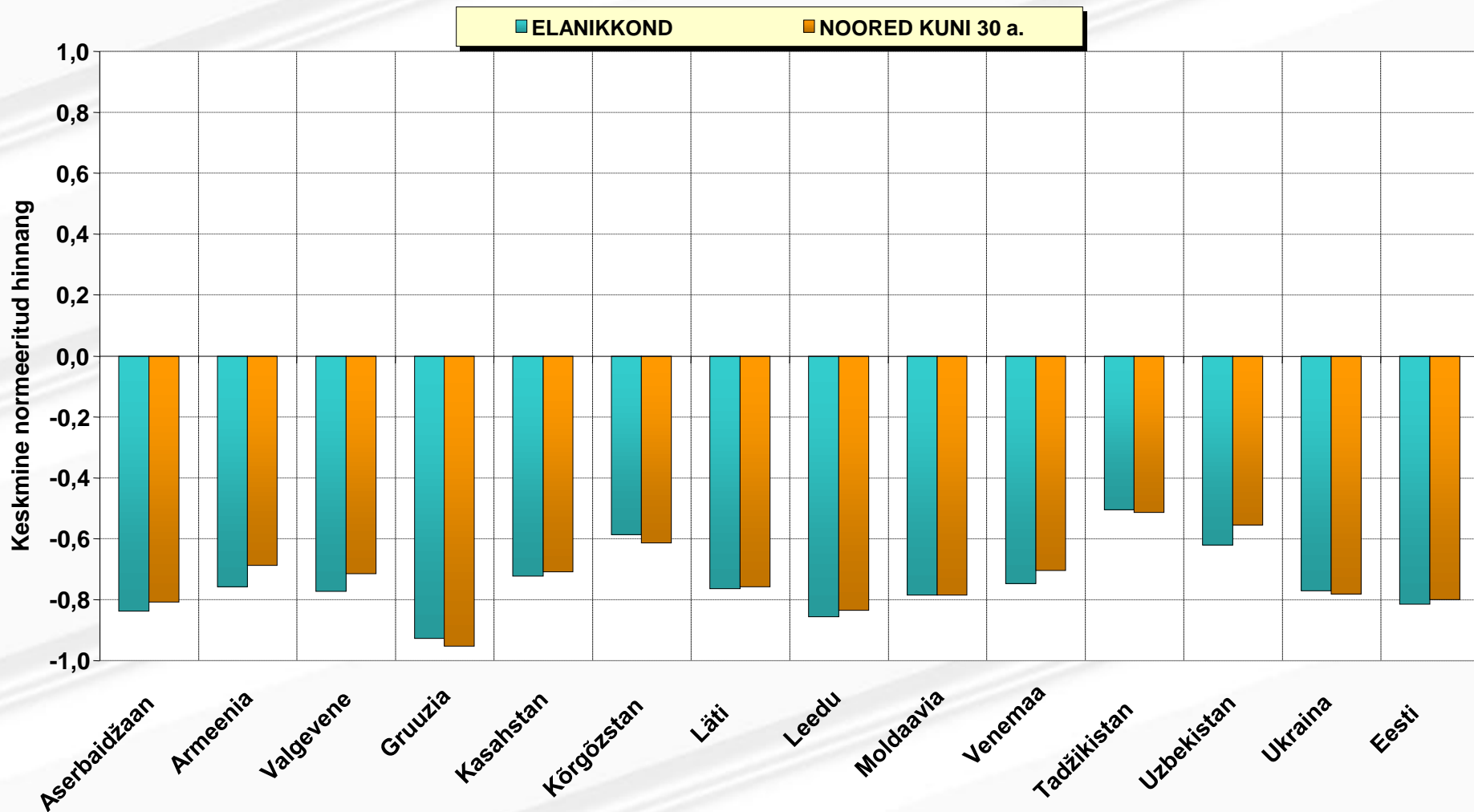
Saksamaa kapituleerimine Nõukogude Liidule mais 1945. aastal



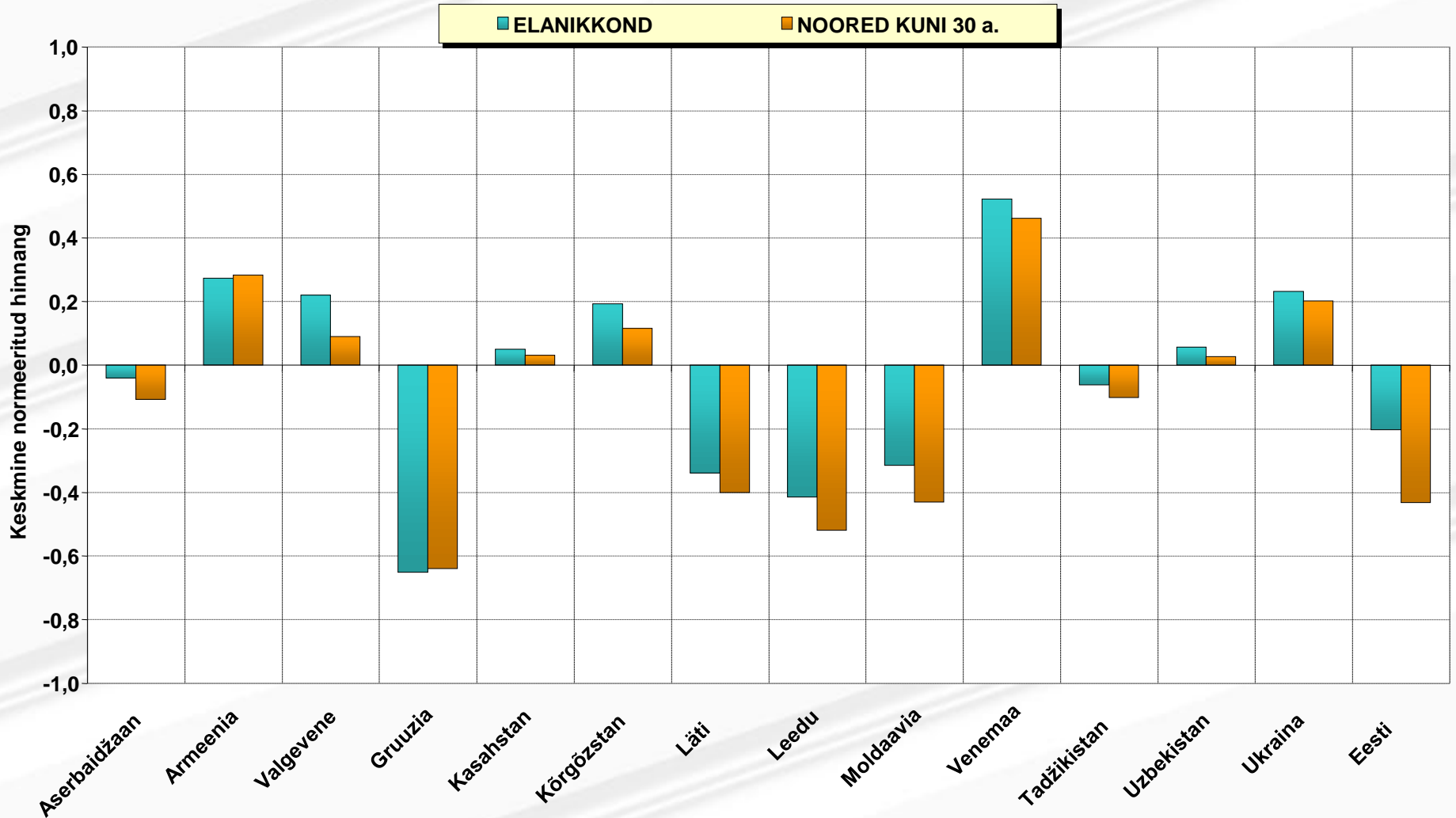
Saksamaa kapituleerimine Nõukogude Liidule mais 1945. aastal



Poliitilised kohtuprotsessid 1937 ja 38ndal aastal, massilised arreteerimised, poliitiliste vangide repressioonid ja mahalaskmised

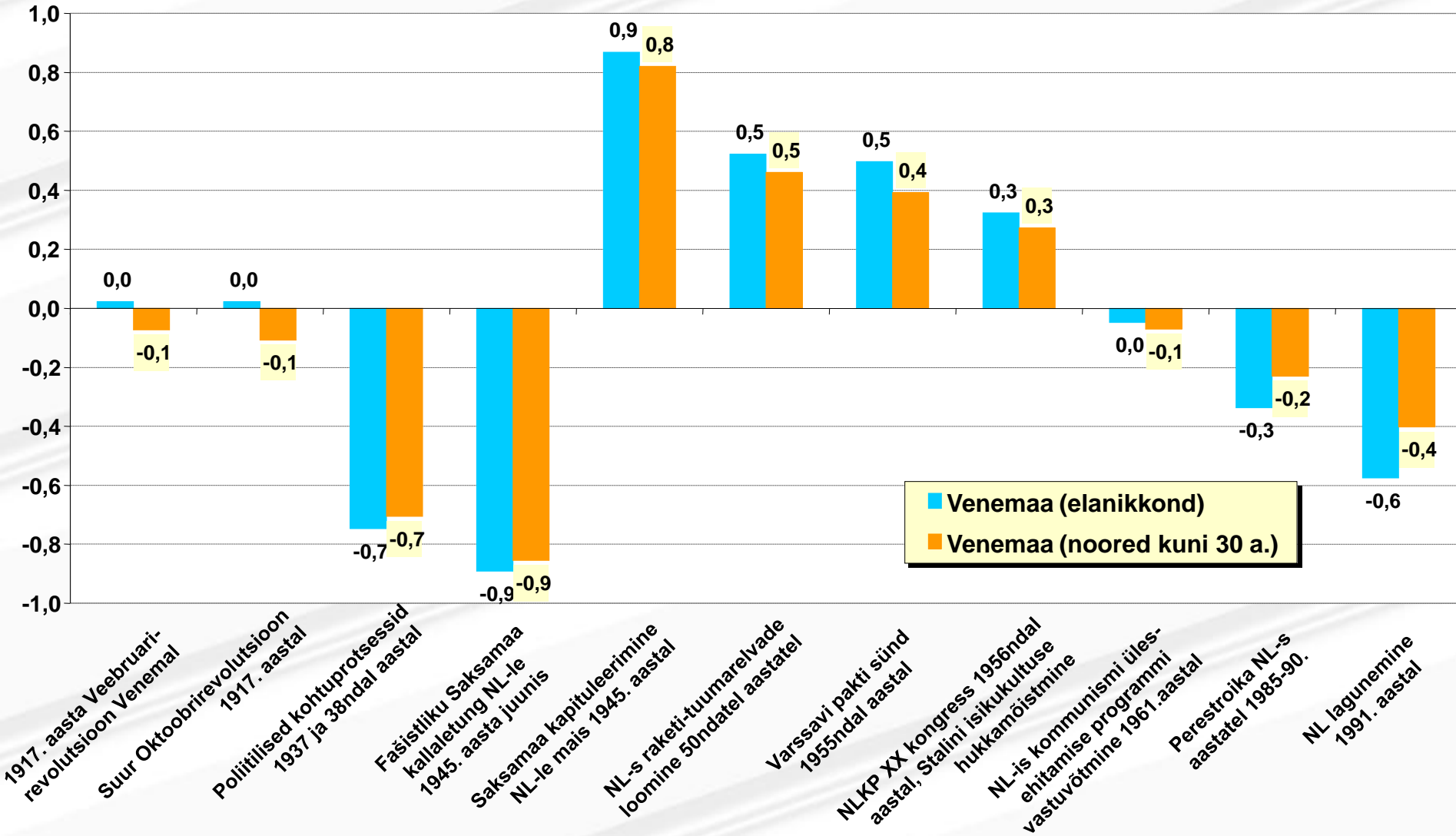


Nõukogu Liidus raketi-tuumarelvade loomine 50ndatel aastatel



Hinnang sündmustele (Venemaa elanikud)

Keskmine normeeritud hinnang

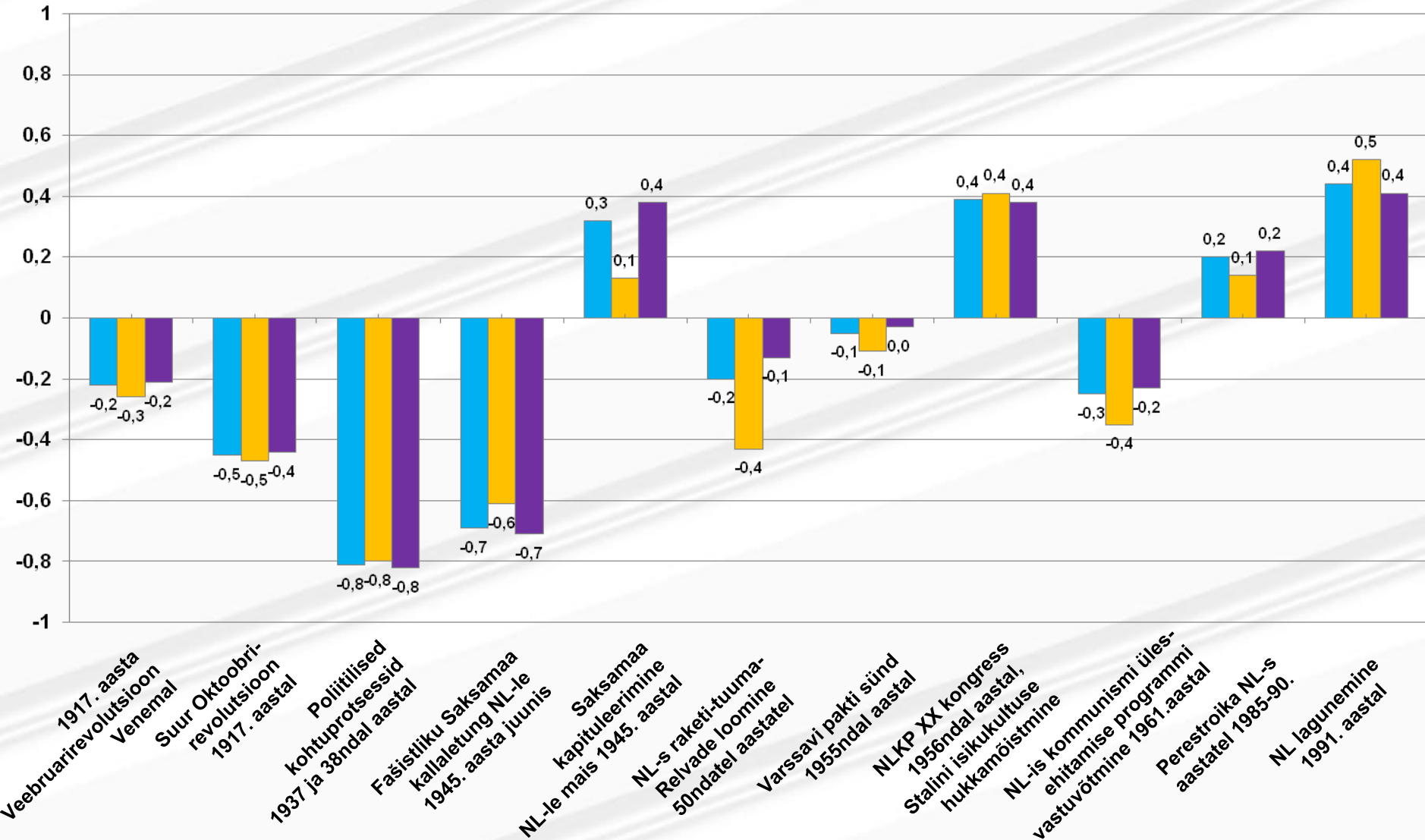


Hinnang üldistele sündmustele (Eesti elanikud)

(Hindavad vastajad, kes olid "teadlikud" antud isikust)

Keskmine normeeritud hinnang

■ Eesti elanikkond ■ Eesti noored kuni 30.a. ■ Eesti üle 30-aastased

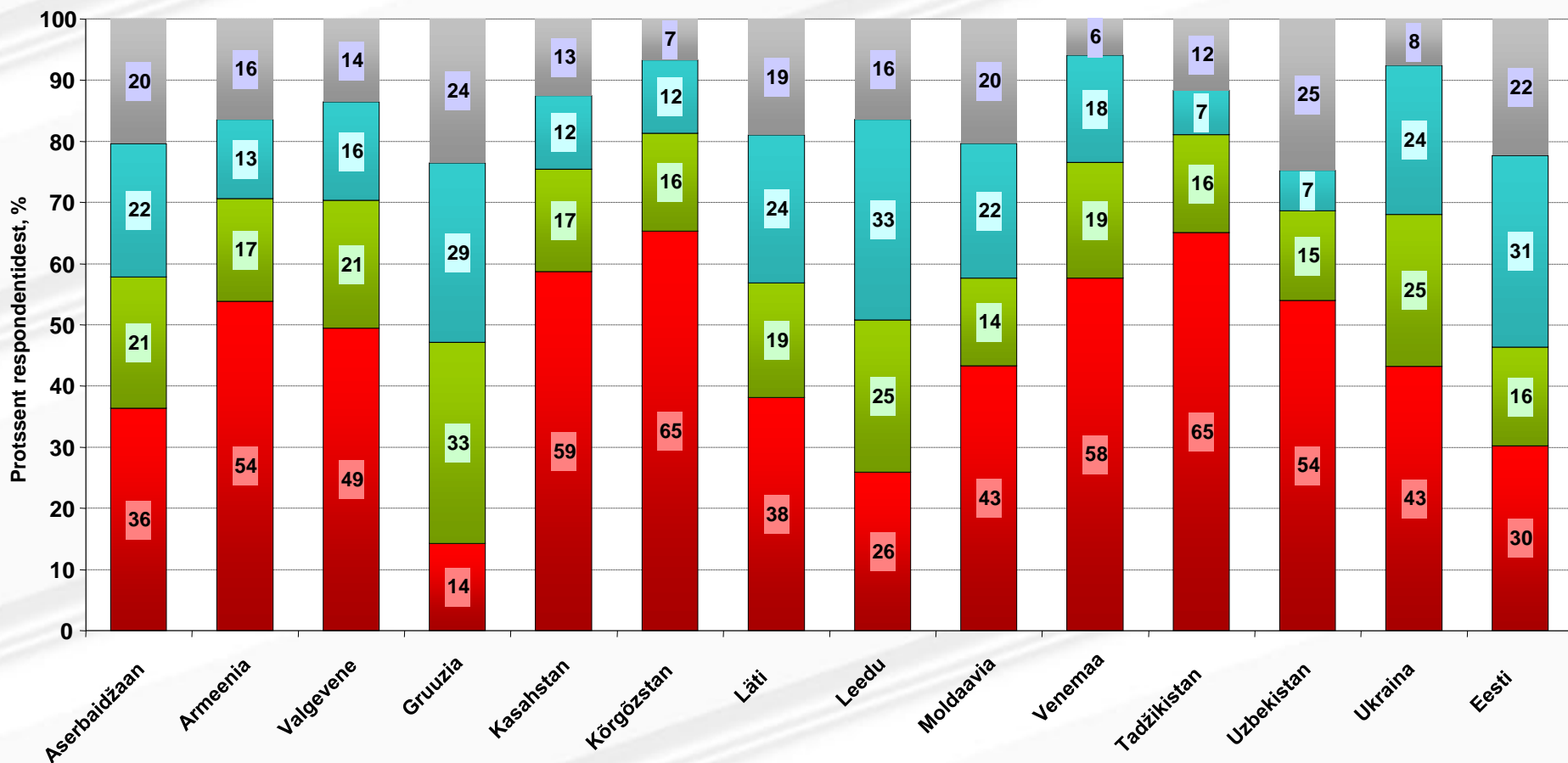


Suhtumine arvamustesse ajaloo kohta (sündmuste ning protsesside interpreteerimine)

1/ Lenin ja bolševikud võitsid Kodusõjas tänu paljumiljonilise rahva, tööliste ja talupoegade liidule, kes tõusis üles võitluseks kapitalistide ja mõisnike vastu

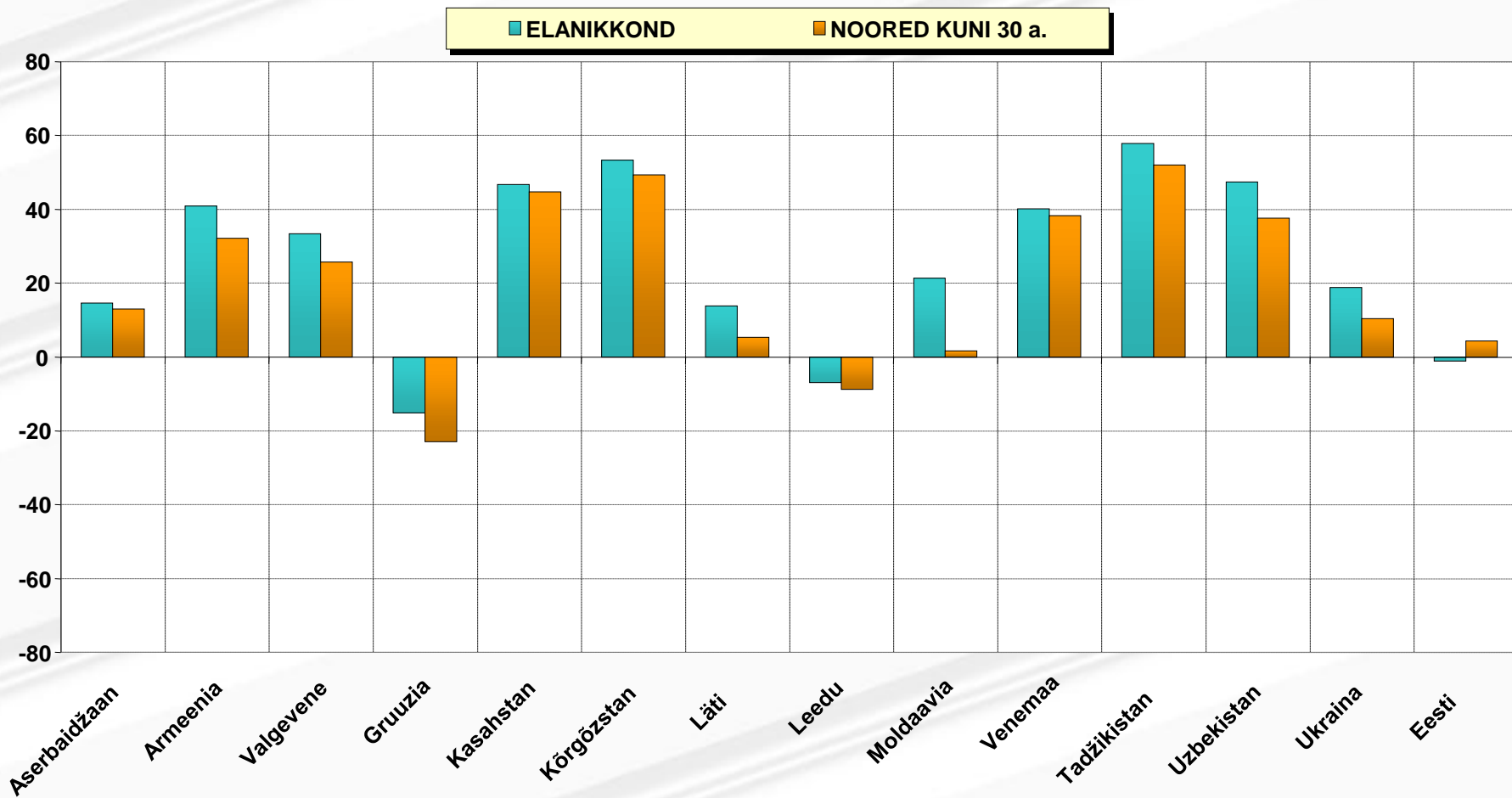
2/ Lenin ja bolševikud võitsid Kodusõjas tänu moraalitye palgasõdurite ja bandiitide terrorile ja tääkidele

■ Nõus esimese arvamusega ■ Võrdselt nõus esimese ja teise arvamusega ■ Nõus teise arvamusega ■ Raske öelda



1/ Lenin ja bolševikud võitsid Kodusõjas tänu paljumiljonilise rahva, töliste ja talupoegade liidule, kes tõusis üles võitluseks kapitalistide ja mõisnike vastu

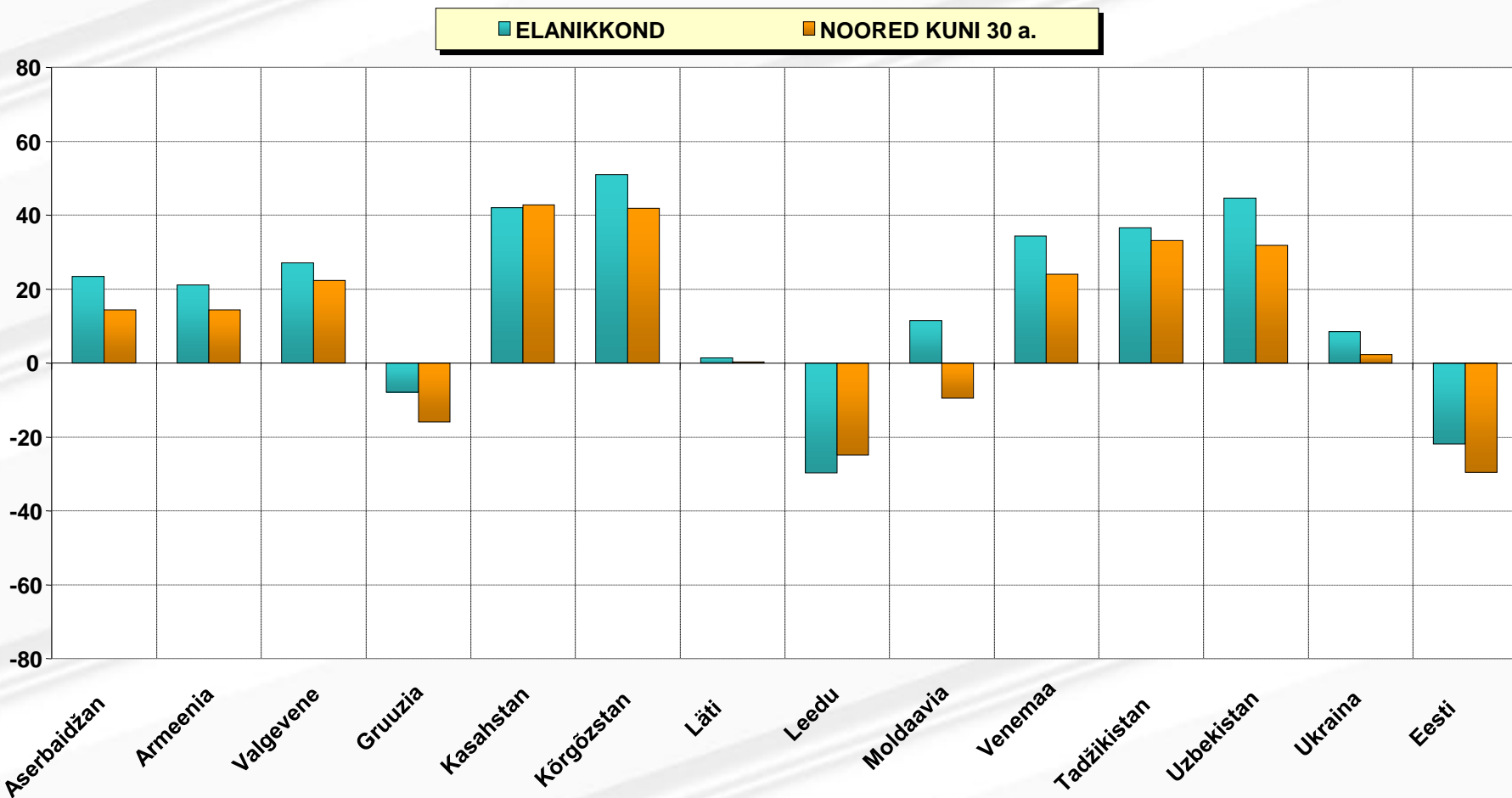
2/ Lenin ja bolševikud võitsid Kodusõjas tänu moraalitute palgasõdurite ja bandiitide terrorile ja tääkidele



1/ Nõukogude Liidu industrialiseerimine on nõukogude võimu suurim saavutus, mis viis riigi välja kvalitatiivselt uuele arengutasemele

2/ Nõukogude Liidu kiirendatud industrialiseerimine oli stalinliku režiimi kuritegelik avantüür, mis tõi endaga kaasa ohvraid, mille arv ulatus miljonitesse

Esimese ja teise arvamusega nõus olevate respondentide vahe

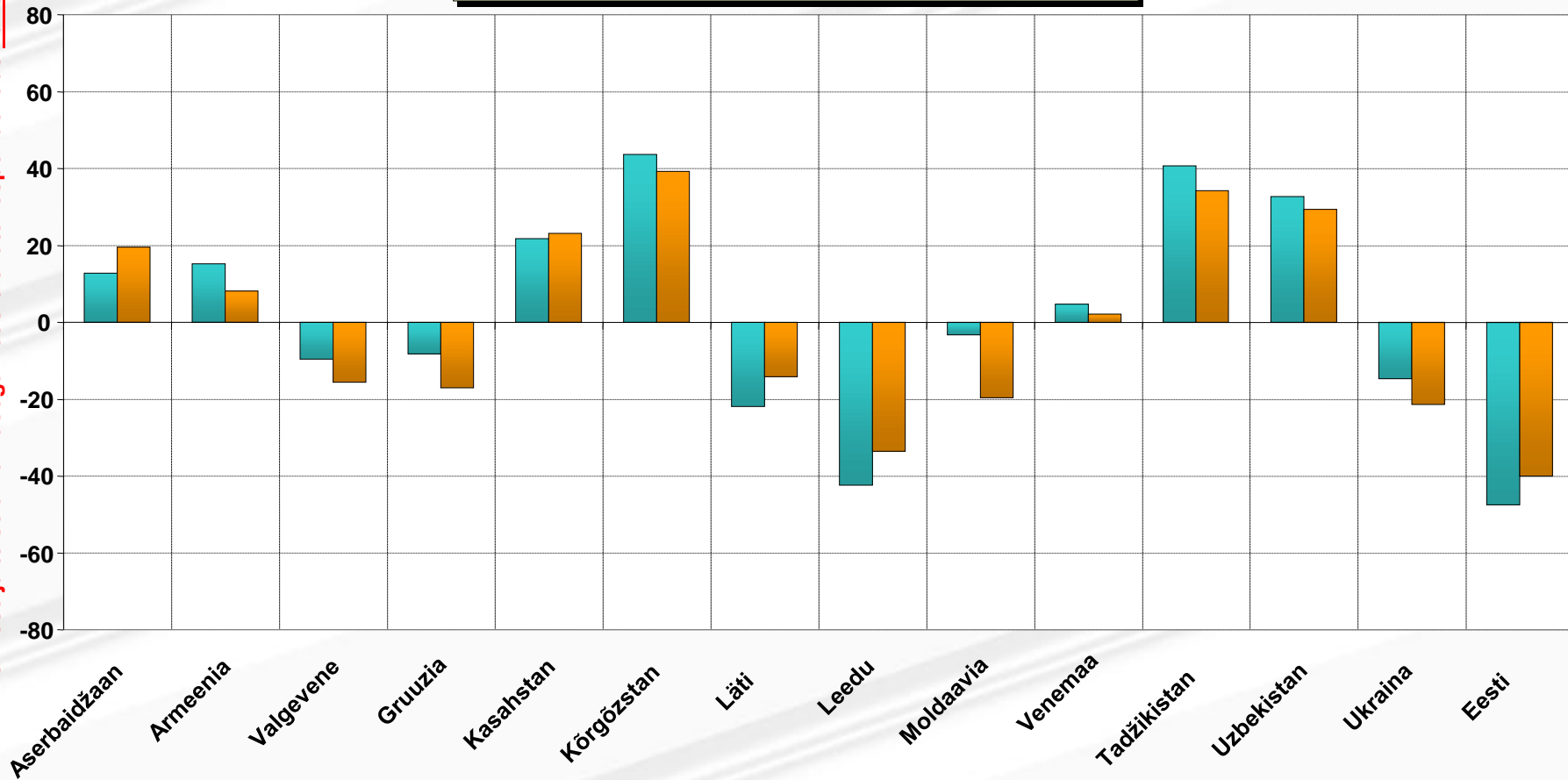


1/ Massiline kollektiviseerimine kujutas endast kiirendatud ja vajalikku põllumajanduse vahendite ülekandmist tööstusesse. Kümne aastaga saavutasid kommunistid selle, mille saavutamiseks kulus teistel riikidel terve sajand

2/ Massiline kollektiviseerimine kujutab endast stalinliku režiimi verist kuritegu, mille käigus hävitati miljonid häid peremehi talunike hulgast

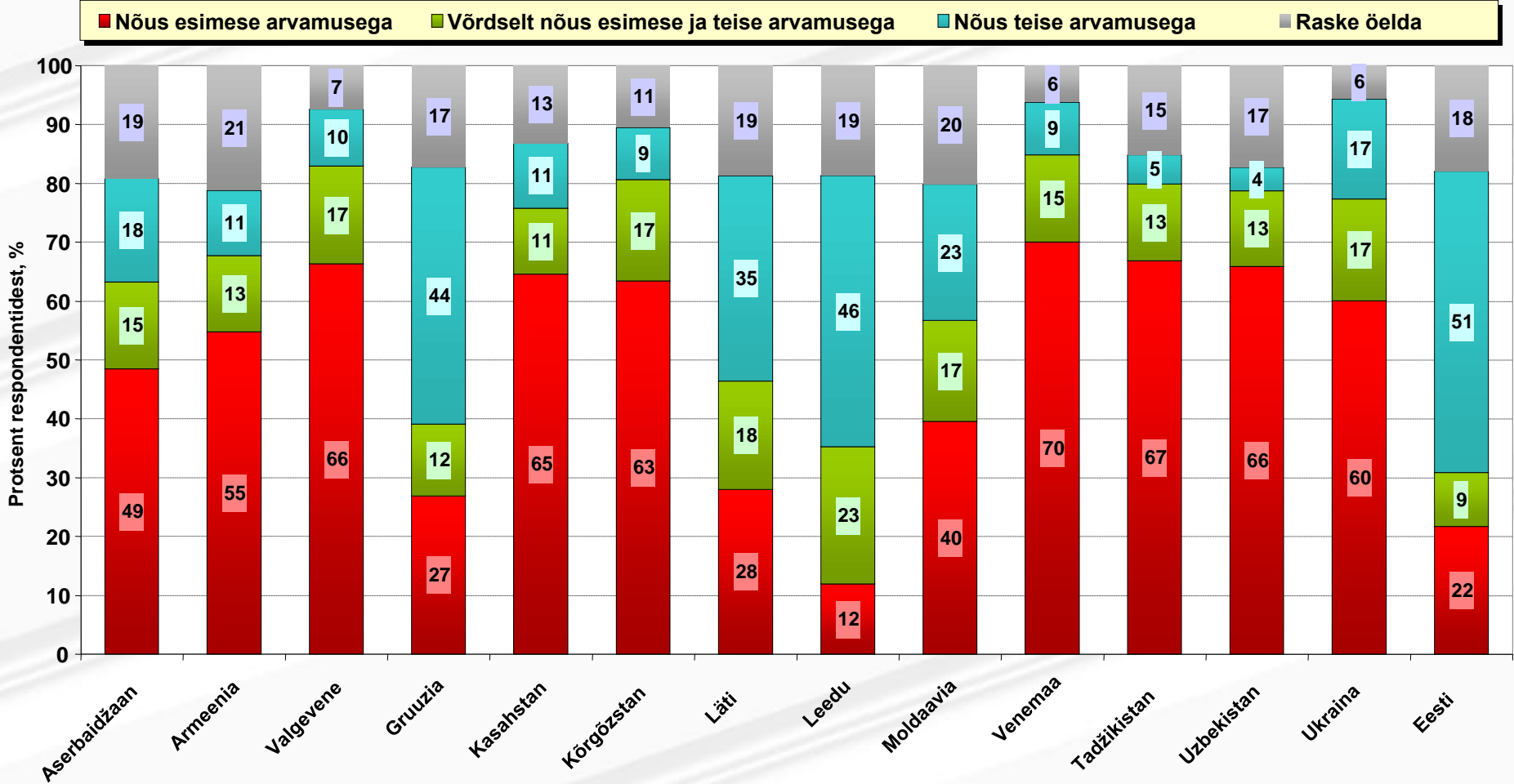
Esimese ja teise arvamusega nõus olevate respondentide vahe

ELANIKKOND NOORED KUNI 30 a.



1/ Fašistlike agressorite purustamisega Nõukogude Liit mitte ainult ei kaitsnud oma vabadust ja sõltumatust, vaid mängis ka otsustavat rolli Euroopa ja Aasia rahvaste vabastamisel fašistlikust orjastamisest

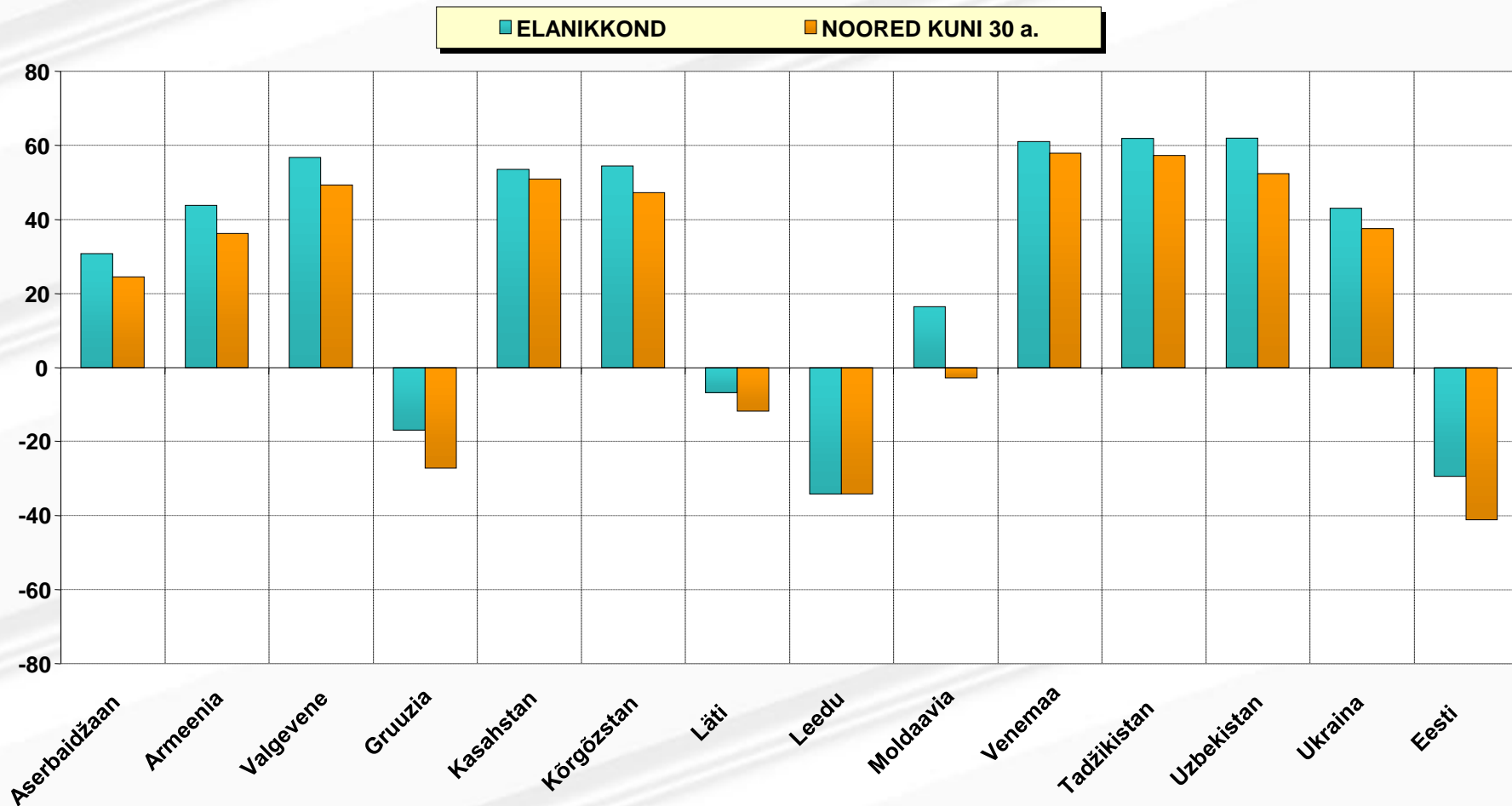
2/ Ida-Euroopa rahvastele tähendas Nõukogude Liidu võit ühe okupatsiooni asendamist teisega



1/ Fašistlike agressorite purustamisega Nõukogude Liit mitte ainult ei kaitsnud oma vabadust ja sõltumatust, vaid mängis ka otsustavat rolli Euroopa ja Aasia rahvaste vabastamisel fašistlikust orjastamisest

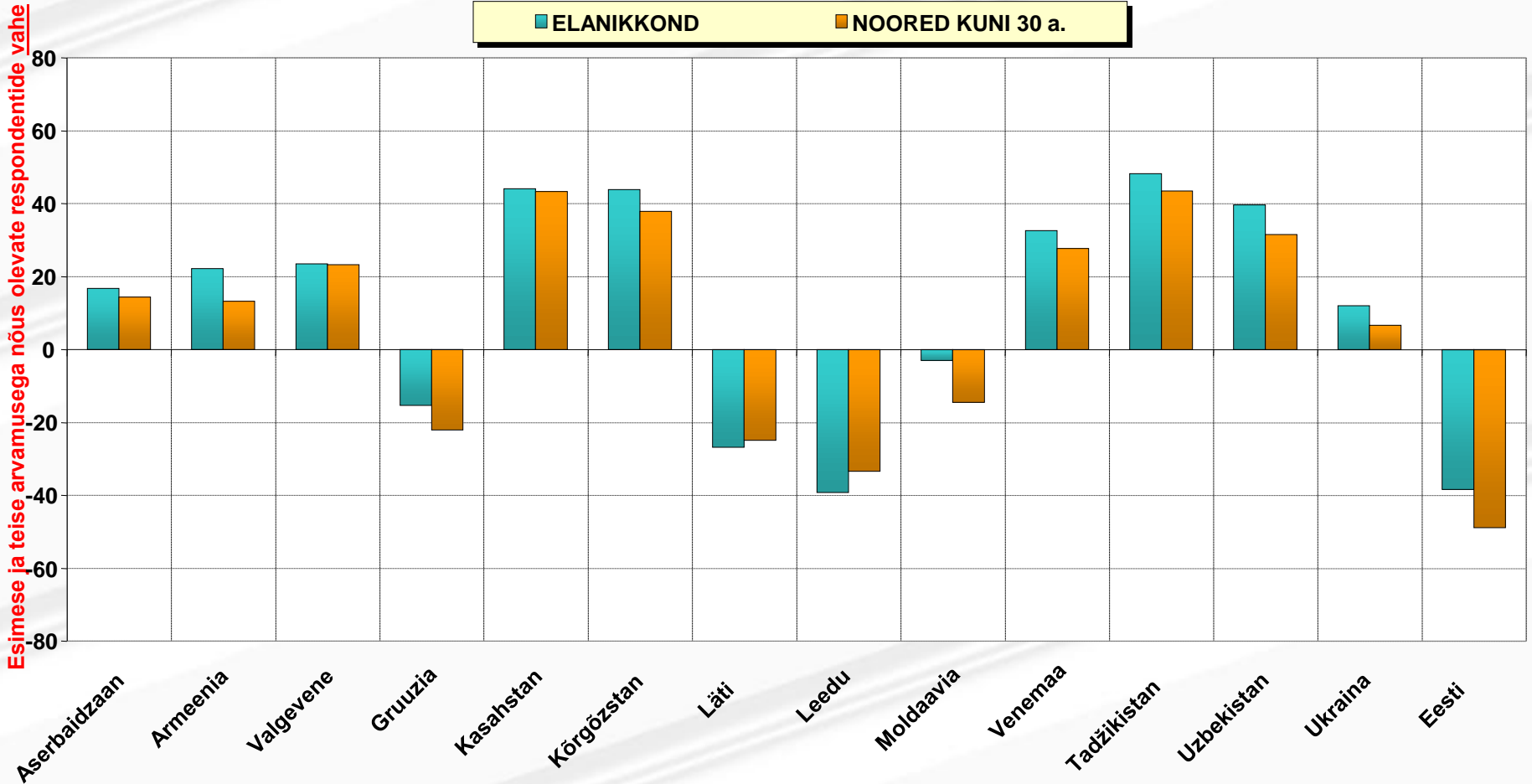
2/ Ida-Euroopa rahvastele tähendas Nõukogude Liidu võit ühe okupatsiooni asendamist teisega

Esimese ja teise arvamusega nõus olevate respondentide vahe



1/ Nõukogude –Saksa mittekallaletungi 1939. aasta pakt oli nõukogude valitsuse sunnitud samm kindlustamiseks Nõukogude Liidu piire ning lükkamaks edasi sõda Saksamaaga

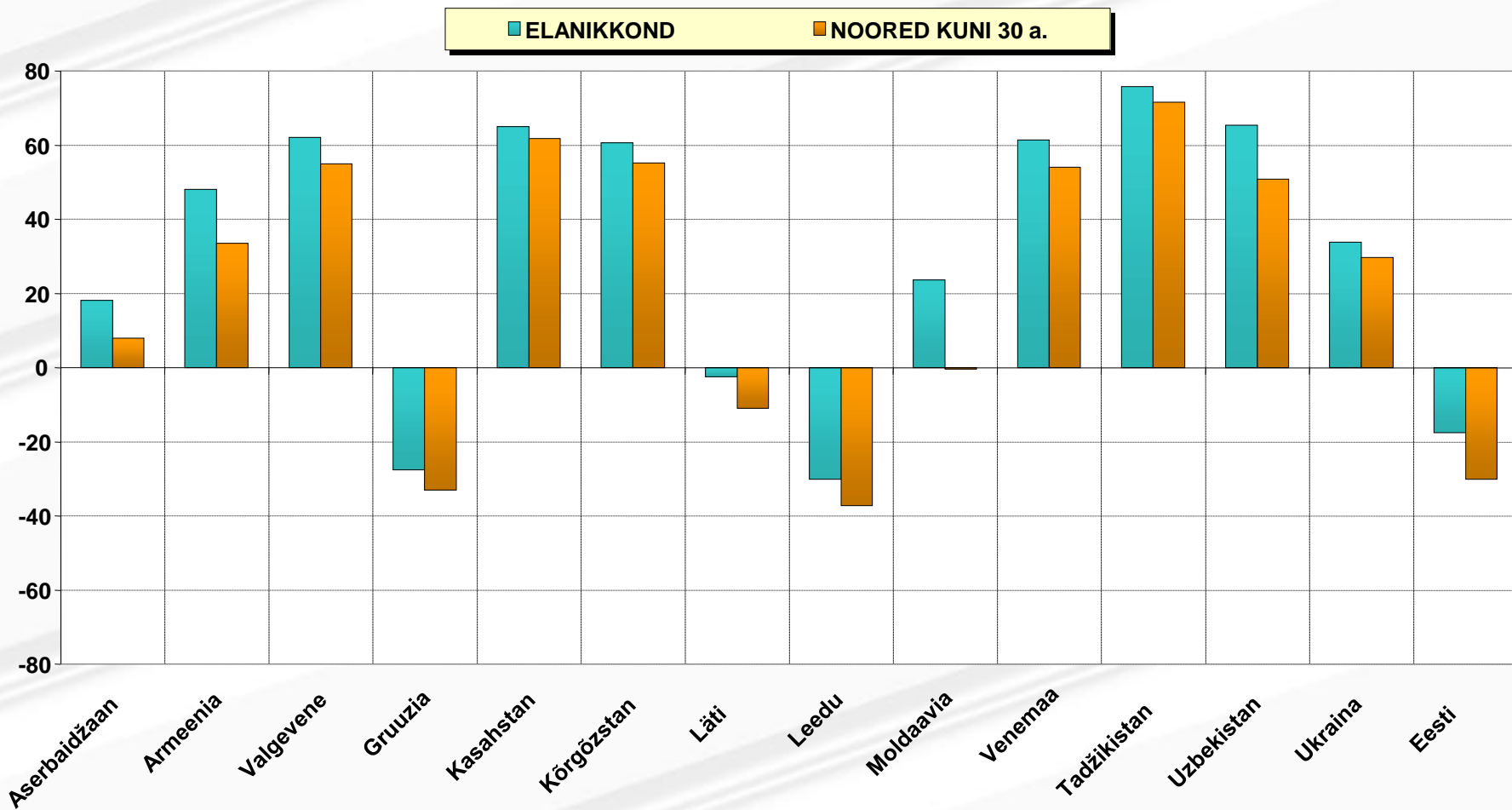
2/ Molotov-Ribbentropi pakt on kahe verise tšuranni, Stalini ja Hitleri kuritegelik kokkulepe Ida-Euroopa jaotamiseks ja Teise maailmasõja alustamiseks



1/ Nõukogude Liit oli rahuarmastav riik, mis ajas rahuliku koeksisteerimise ja heanaaberlikkuse poliitikat samal ajal kaitstes oma seaduslikke rahvuslikke huvisid

2/ Nõukogude Liit oli agressiivne riik, mis ähvardas kõiki oma naabreid ja maailma

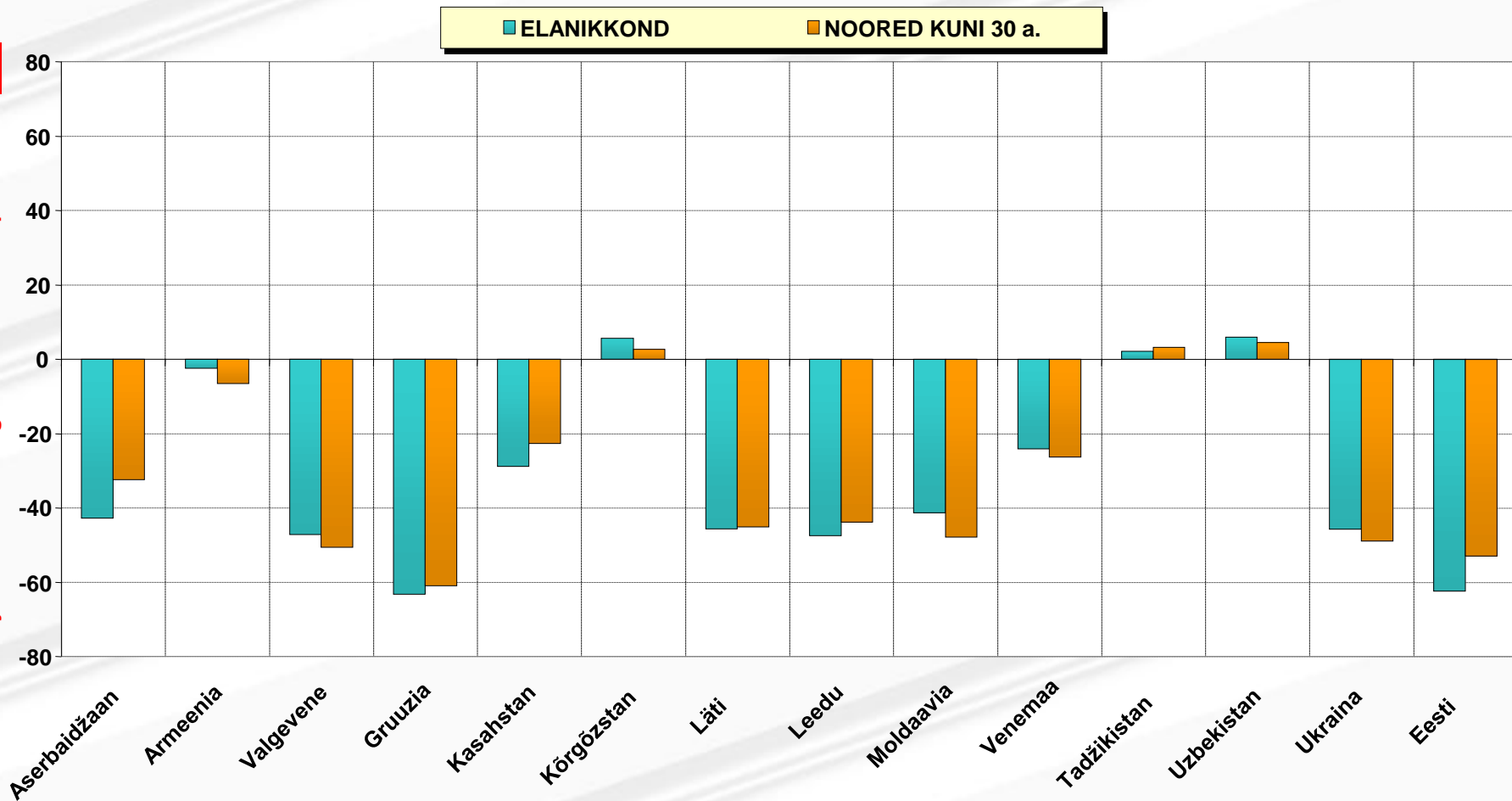
Esimese ja teise arvamusega nõus olevate respondentide vahe



1/ Nõukogude vägede sisseviimine Afganistani kujutas endast toetust sõbralikule valitsusele ja oli vältimatu ohver ning vahend tagamaks Nõukogude Liidu julgeolekut

2/ Nõukogude vägede sisseviimine Afganistani, sõda Afganistanis aastatel 1979-89 kujutas endast Nõukogude Liidu imperiaalistliku poliitika mõttetut sammu, milleks puudus igasugune vajadus ja mis tõi endaga kaasa ainult traagilisi tagajärgi

Esimese ja teise arvamusega nõus olevate respondentide vahe

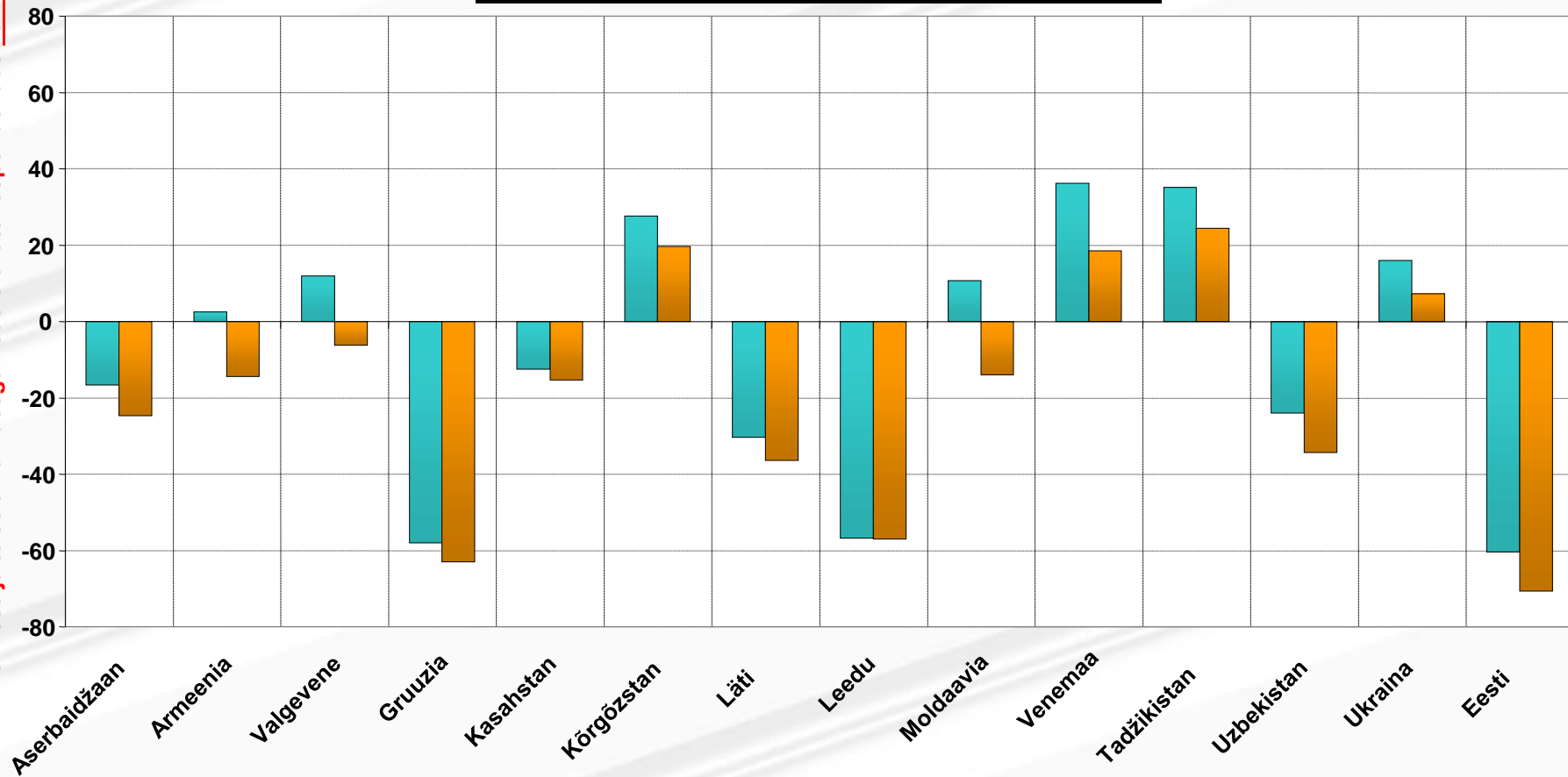


1/ Nõukogude Liidu lagunemine on XX sajandi suurim geopoliitiline katastroof, mis tõi kannatusi ja hädasid selle rahvastele

2/ Nõukogude Liidu lagunemine oli kommunistliku impeeriumi seaduspärane ja loomulik lõpp, mis andis Nõukogude Liidu rahvastele võimaluse saavutada vabadus ja sõltumatus

Esimese ja teise arvamusega nõus olevate respondentide vahe

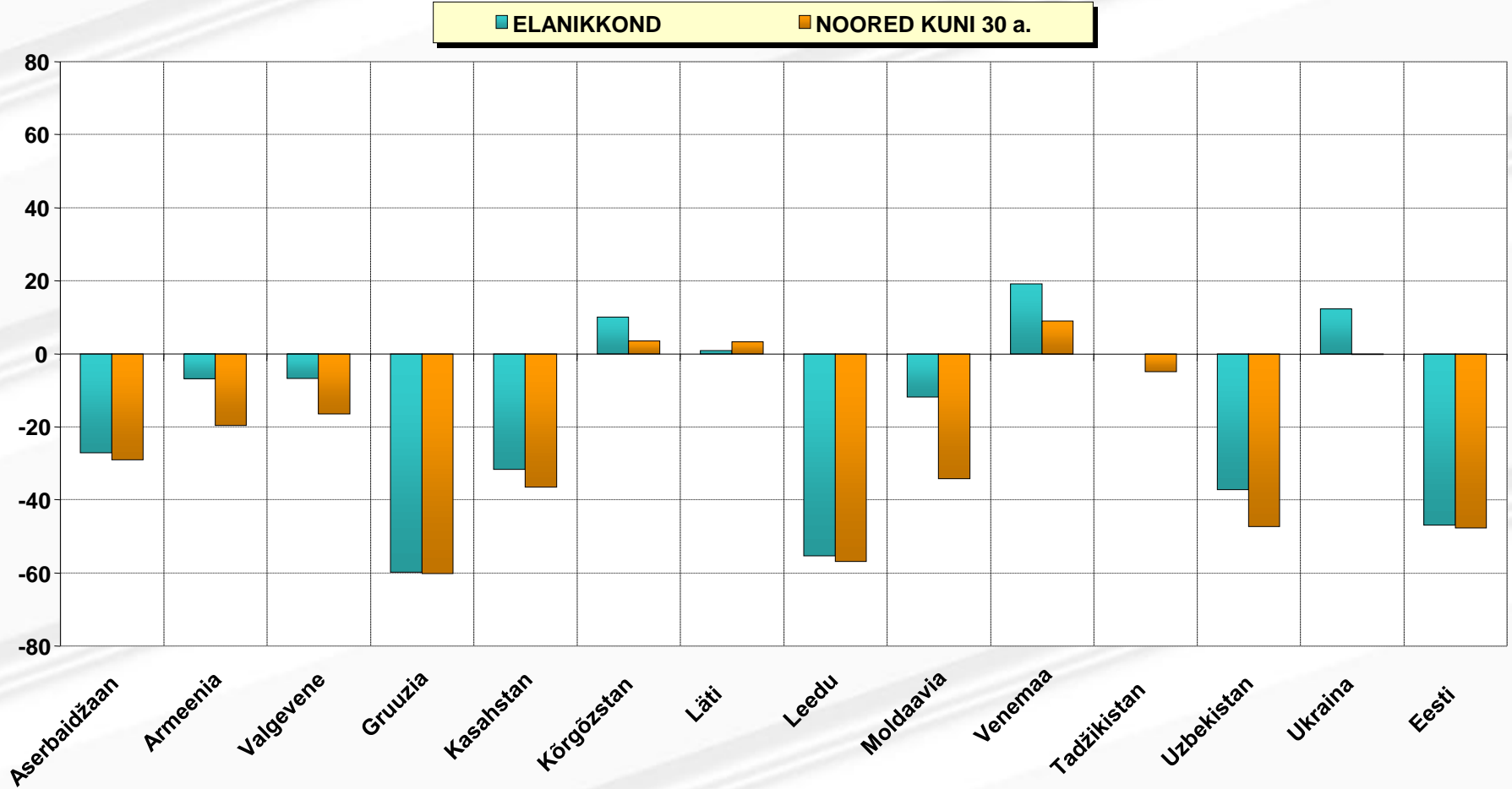
ELANIKKOND NOORED KUNI 30 a.



1/ Meie riigi ajalugu nõukogudejärgsel perioodil pärast 1991. aastat kinnitab vajadust uuel alusel integreerida ja taastada endise Nõukogude Liidu riikide poliitilisi ja majanduslikke sidemeid

2/ Meie riigi ajalugu nõukogudejärgsel perioodil pärast 1991. aastat on tõestanud sõltumatus ja iseseisva arengusuuna õigsust

Esimese ja teise arvamusega nõus olevate respondentide vahe



Riikide grupeerimine ajalosse suhtumise järgi

